”Online är jag någon annan…….”

Unga kvinnor med erfarenhet av att sälja sexuella tjänster online

Delrapport 8 ur

Prostitution i Sverige –

Kartläggning och utvärdering av prostitutionsgruppernas insatser samt erfarenheter och attityder i befolkningen

Linda Jonsson och Carl Göran Svedin

LUNDS UNIVERSITET

Linköpings universitet
HÄLSOUNIVERSITETET

Linköping University Electronic Press, 2012
URL: http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:liu:diva-75380
ISBN: 978-91-7519-916-0

Förord

Regeringen fattade 2007 beslut om 'Handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål 'Skr 2007/08:167). I planens åtgärd 8 ingick 'att utvärdera och utveckla arbetet inom kommunerna som rör insatser riktade till sexköpare' samt i åtgärd 9 'utvärdera och utveckla det arbete vid socialtjänstens prostitutionsgrupper som riktar sig till de som befinner sig i prostitution'. Regeringen gav Socialstyrelsen detta uppdrag och uppdragets närmare utformning planerades under våren 2009 i ett samarbete mellan Socialstyrelsen och Linköping Universitet. Uppdraget utformades till att bestå av fem stycken delprojekt där det fjärde var en kartläggning av sex online vilket utgör denna delrapport 8. Under projektets gång har projektplanen modifierats utifrån målgruppens förutsättningar och därmed delprojektets genomförbarhet.

Uppdraget har genomförts av en projektgrupp under ledning av Carl Göran Svedin, professor barn- och ungdomspsykiatri med särskild inriktning mot barnmisshandel och sexuella övergrepp vid Linköpings universitet. I projektgruppen har ingått Linda Jonsson, socionom och doktorand vid Linköpings universitet, Cecilia Kjellgren, socionom, dr.med.vet. vid Lunds universitet och lektor vid Linnéuniversitetet i Växjö, Gisela Priebe, psykolog/psykoterapeut, dr.med.vet. vid Lunds Universitet samt Ingrid Åkerman, socionom och utredare.

Anledningarna till att forska om unga som säljer sexuella tjänster online är många. Inte minst för att tekniken inneburit ändrade förutsättningar för sexhandeln och är idag det vanligaste sättet för köpare och säljare att komma i kontakt med varandra. De unga som säljer sex online är ofta är en bortglömd grupp som vare sig hörs eller syns.

I denna rapport beskrivs elva unga kvinnor som sålt sexuella tjänster online. Målsättningen är att ge exempel på hur dessa unga beskriver sina erfarenheter. Tanken är att resultaten ska öka förståelsen för de processer som leder till och som gör att unga kvinnor fortsätter att sälja sexuella tjänster online. Rapporten ska ses som ett komplement och läsas tillsammans med annan forskning på området.

Vi vill tacka Socialstyrelsen för att vi har fått möjlighet att genomföra uppdraget, och hoppas att rapporten ska bidra till en förbättrad förståelse och situation för de unga kvinnor som exponerar sig sexuellt online och säljer sexuella tjänster såväl online som offline.

Ett särskilt tack till journalist och författare Caroline Engvall för stor generositet, kunskap och engagemang i dessa frågor samt Paulina Bengtsson, Novahuset, för fint samarbete.

Men främst och mest, tack till de elva unga kvinnor, som så uthålligt och välvilligt delat med sig av sina erfarenheter. Som hört av sig gång på gång för att berätta något viktigt de tyckt att de glömt, för att klargöra eller korrigera. Mer idoga och ambitiösa informanter går knappast att finna. Tack för förtroendet ni gett oss att förvalta era berättelser!

Linköping 1 mars 2012

Linda Jonsson

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD **2**

1. SAMMANFATTNING **5**

2. INLEDNING **7**

3. BAKGRUND **8**
3.1 Unga, Internet och sex 8
3.2 Förekomst av unga som säljer sex och Internet som kontaktarena 9
3.3 Unga som sålt sex online 10
3.3.1 Familjebakgrund 10
3.3.2 Livsstil, psykisk ohälsa och antisocialt beteende 10
3.3.3 Sex, sexuellt risktagande och sexuella övergrepp 10
3.3.4 HBT-ungdomars särskilt utsatta situation 11
3.4 Behov av ytterligare kunskap 11

4. SYFTE, METOD OCH DEFINITIONER **12**
4.1 Syfte 12
4.2 Metod 12
4.2.1 Studiedesign 12
4.2.2 Urval och rekrytering av informanter 12
4.2.3 Tillvägagångssätt 13
4.2.4 Validitet och reliabilitet 14
4.2.5 Generaliserbarhet 15
4.2.6 Etik 15
4.3 Analytiska perspektiv 15
4.4 Definitioner 16
4.4.1 Sex mot ersättning/sälja sex 16
4.4.2 Unga 16

5. PRESENTATION AV INFORMANTERNA **17**
5.1 Bakgrund och nuvarande livssituation 17

6. REDOVISNING AV INTERVJUERNA **18**
6.1 Informanterna om begreppet sälja sexuella tjänster 18
6.2 Informanterna om att sälja sexuella tjänster online 18
6.2.1 Internet- och mobiltelefonanvändning 18
6.2.2 Internetanvändning och psykisk hälsa 19
6.2.3 Kontaktskapande online för att sälja sexuella tjänster 20
6.2.4 Sexuella handlingar som sålts 22
6.2.5 Ersättningen 22
6.2.7 Köparna 23
6.2.8 Bilder och filmer 23
6.2.9 Hot samt fysiska skador under sälja sex-situationen 24
6.2.10 Anna, ett exempel om mobiltelefoner, Internet och att sälja sex 25

6.3 Informanterna om anledningar till att sälja sexuella tjänster 26
6.3.1 Att bli sedd, att få bekräftelse 26
6.3.2 Förakt mot sig själv 26
6.3.3 Sex för att dämpa ångest, som ett självskadebeteende 27
6.3.4 Erfarenheter av sexuella övergrepp och trauman 28
6.3.5 Skam och skuld 29
6.3.6 Unga som ingen ser 29
6.4 Stöd och hjälp 30

7. DISKUSSION 31
7.1 IT som arena för säljande av sexuella tjänster 31
7.2 Anledningar och drivkrafter till att sälja sexuella tjänster online 33
7.3 Utmaningar för framtiden och rekommendationer 34
7.4 Avslutande ord 35

REFERENSER 37

1. SAMMANFATTNING

Syftet med studien var att undersöka unga mellan 15-25 år, som innan 18 års ålder sålt sexuella tjänster online. Mer specifika frågeställningar var Internet och mobiltelefonins betydelse för säljandet samt kontaktvägarna mellan säljare och köpare. Dessutom skulle även de ungas livssituation och deras berättelser om tänkbara anledningar till att de börjande sälja sexuella tjänster som unga undersökas.

Metod. Studien bestod av intervjuer med elva unga mellan 15-25 år med erfarenhet av att sälja sexuella tjänster online innan 18 års ålder. Av 44 kontakter ledde 11 till intervju. Endast kvinnor intervjuades då det var svårt att komma i kontakt med män som ville bli intervjuade. Intervjun utgick från en semistrukturerad intervjuguide. Under intervjun ombads informanten att beskriva sig själv samt olika tillfällen då hon fått ersättning för sexuella tjänster. Intervjuerna transkriberades och analyserades. Materialet bearbetades och tematiserades utifrån studiens frågeställningar.

Resultat. För alla informanter var både mobiltelefonen och Internet vardagliga inslag i livet och hade för alla också haft betydelse för säljandet av sex. Alla hade kommit i kontakt med sina köpare via Internet men flera hade även erfarenhet av att sälja sexuella tjänster via Internet eller mobiltelefonen, så som t.ex. försäljning av bilder och filmer. De unga hade haft olika grad av egen aktivitet för att komma i kontakt med sina köpare, från att ha blivit kontaktade i sexuellt syfte utan föraning till att de själva annonserat om försäljningen av sexuella tjänster. Olika kontaktsätt beskrevs som t.ex. kontakt via ungdomssajter eller sexsajter eller slutligen genom att informanten själv lagt ut en annons på en sexsäljarsajt. De sistnämnda var det minst vanligt förekommande. Ersättningsformen handlade framförallt om pengar. Det framkom också i intervjuerna att ersättningen betydelse inte alltid var så stor, till och med att den istället kunde orsaka bekymmer, som t.ex. att de var tvungna att göra sig av med den innan de kom hem till sina föräldrar. De unga hade erfarenheter av att säja olika typer av sexuella tjänster. Ett ofta förekommande tema i intervjuerna var bild- och filmmaterial och en oro kring t.ex. om materialet spridits. Dels hade de unga själva producerat avklädda bilder/filmer som de lagt ut och sålt. Dels hade flera erfarenheter av att bli filmade med eller utan konsensus under tillfällen då de sålde sexuella tjänster i verkliga livet. I intervjuerna framkom att anledningarna till att de sålde sexuella tjänster var för att bli sedda/få bekräftelse. Samtliga beskrev också ett stort förakt gentemot sig själva och flera beskrev försäljningen av sex som ett sätt att hantera ångest eller som ett självskadebeteende. Ett annat gemensamt tema var erfarenheten av att ha varit utsatt för sexuella övergrepp eller andra svåra händelser i livet. Informanterna beskrev sig själva som tysta och personer som under uppväxten inte gjort så mycket väsen av sig. De hade hållit sig undan vuxna och jämnåriga på olika sätt. Omgivningen hade ofta känt till att de inte mådde bra, men visste inte riktigt på vilket sätt. Denna bild av unga människor med erfarenheter av sexuella övergrepp, psykisk ohälsa, dålig självkänsla och sämre omsorg stämmer väl överens med tidigare beskrivningar av unga människor med erfarenheter av att sälja sex (Abelsson & Hulusjö, 2008; Svedin & Priebe, 2009). Alla informanter i studien hade varit aktuella inom socialtjänst och/eller barnpsykiatri men hade sällan berättat att de sålde sexuella tjänster. Alla kunde beskriva möten med socialtjänst, rättsväsende eller psykiatri där de känt sig överkörda, missuppfattade och att de inte getts möjlighet att berätta att de sålt sexuella tjänster.

Rekommendationer. Med utgångspunkt från resultaten i studien är rekommendationerna följande:

- De unga i denna studie är en liten, selekterad grupp, och behöver inte vara representativ för alla unga som säljer sexuella tjänster. Vi efterlyser därför studier som använder mixed methods (kombination av kvantitativ och kvalitativ metod) och med ansträngningar att också nå unga män och HBT personer. Särskilt efterlyses studier om hur de unga upplevt det stöd och den hjälp de fått av personer i deras omgivning samt yrkesverksamma.
- För att förhindra att unga hamnar i att sälja sex krävs att unga i risk uppmärksammas. Utifrån studiens resultat bör det exempelvis vara en varningssignal t.ex. när en ung person ändrar beteendemönster eller sociala mönster genom att t.ex. dra sig undan vuxna och jämnåriga. Kunskapsspridning och utbildning av personal behövs inom vård och skola.
- För de unga som har erfarenhet av att sälja sexuella tjänster och mår dåligt av detta är det elementärt att det finns möjlighet till ett väl kunskapsunderbyggt stöd- och behandlingsarbete inom socialtjänst och psykiatri. Detta inte minst då de unga i denna studie beskrivit en påtaglig psykisk ohälsa och obearbetade traumatiska händelser. Det kan dessutom finnas behov av skydd mot uttryckta hot, samt skydd där den unge är ett hot mot sig självt, som t.ex. vid självskadande beteenden som destruktiv sex kan utgöra. Detta gäller även för dem över 18 år. Kunskapsspridning och utbildning behövs inom socialtjänst, allmänpsykiatri och barnpsykiatri.
- Internet och mobiltelefoni är vardagliga inslag för de flesta svenska unga. För att kunna möta dem på deras arena bör förebyggande åtgärden utformas via Internet och mobiltelefon. Åtgärderna ska syfta till att nå unga i risk för att börja sälja sexuella tjänster samt de som redan har dessa erfarenheter.

2. INLEDNING

Teknikens utveckling har inneburit nya förutsättningar då det kommer till försäljning av sexuella tjänster bland unga människor. Internet är idag den vanligaste kontaktarenan för säljare och köpare att mötas men har också medfört nya tjänster som kan säljas (Svedin & Priebe, 2009).

I denna studie har elva unga personer intervjuats om sina erfarenheter av att sälja sexuella tjänster online. Fokus i analysen har varit Internets och mobiltelefonins betydelse för försäljningen av sexuella tjänster samt de ungas berättelser om anledningarna till att de sålt sexuella tjänster.

Studien är en del i Socialstyrelsens uppdrag om att utvärdera Prostitutionsgruppernas arbete samt del i ett doktorandprojekt om unga som exponerar sig sexuellt online eller säljer sexuella tjänster online.

3. BAKGRUND

3.1 Unga, Internet och sex

För de flesta unga är Internet och mobiltelefoni vardagliga inslag i livet. Post- och telestyrelsens undersökning (2010) visade att nio av tio svenska hushåll har uppkoppling till Internet och att 97 procent av svenskarna (16-75 år) har mobiltelefon. Bland de unga mellan 16-20 år var det 92 procent som använde Internet i stort sett varje dag. Även bland yngre barn och ungdomar är Internet- och mobiltelefonianvändandet högt i Sverige. I Medierådets undersökning (2010) hade 74 procent av 12-16 åringarna egen dator på rummet och en majoritet använde Internet varje dag (62%). En övervägande del hade också egen mobiltelefon (89%). Eftersom tekniken är en så självklar och integrerad del i ungas liv finns det mesta som sker i en offline-miljö även i en online-miljö och vice versa.
Utmärkande för ungdomstiden är en tid för sökande av självständighet och identitet. Unga söker sig utåt, undersöker och experimenterar. Identiteten utformas genom identifikationsprocesser och internalisering vilket innebär att upplevelser integreras i den mentala strukturen och bidrar till att bygga upp denna. Dessa processer är i sin tur betydelsefulla för självbilderna, kroppsuppfattningen och relationen till auktoriteter som är tre viktiga aspekter då det kommer till identitetsutveckling (Wrangsjö, 2006). Även den sexuella identiteten formas. Normer kring sexualitet, vad som är okej och inte, förändras över tid och kan se olika ut mellan t.ex. olika kulturer och är något som alla unga måste ta ställning till (se t.ex. Berg, 2009; Forsberg, 2007). I utformandet av den sexuella identiteten kan Internet vara en viktig del. Dels är det enklare att skaffa information om sex dels innebär det en ökad möjlighet till att testa tankar och funderingar i t.ex. olika forum. Internet innebär även en möjlighet att söka efter partners. Daneback & Månsson (2009) undersökte hur kärlek och sex ser ut på Internet och konstaterade att uttryckssätten är många och syftena olika och innefattar allt från att söka tillfälligt sex till att leta efter sitt livs kärlek. Cooper (1998) beskriver Internets genomslagskraft i sexuella syften med att det är tillgängligt, billigt och anonymt.
Att experimentera som en del i identitetsutvecklingen, inte minst den sexuella, är naturligt och innebär mestadels enbart något positivt. För en del kan experimenterande övergå i ett risktagande (Frisén, 2006). För den unge kan det vara lättare att testa sexualiteten online än offline och den unge kan där tänja mer på gränserna (se t.ex. BRÅ 2007; Jonsson et al. 2009; Ungdomsstyrelsen, 2009). Internet innebär en snabb, ofta omedelbar, respons. Den unge kan också känns sig trygg då den sitter hemma bakom en skärm men också uppleva en känsla av anonymitet, vilket kan göra att man testar gränserna ytterligare (Jonsson et al. 2009).
I Sverige är det inte ovanligt att unga kontaktas i sexuella syften via Internet och mobiltelefonen. I en studie av Brottsförebyggande rådet (BRÅ, 2007) genomfördes två olika delstudier angående vuxnas kontakter med unga i sexuellt syfte. I den första tillfrågades 7500 skolungdomar (14-15 år gamla) och 30 procent uppgav att de hade blivit kontaktade i sexuellt syfte senaste året. Flickor hade blivit kontaktade i högre grad än pojkar (48% resp. 18%). Det vanligast kontaktsättet var via Internet och mobiltelefon (25% resp. 9% av totala antalet unga som blivit kontaktade). I den andra delstudien, en webb-undersökning med unga mellan 15-17 år, uppgav nästan 70 procent av flickorna och 20 procent av pojkarna att de blivit föremål för oönskad sexuell kontakt på nätet. Men unga är inte bara passiva mottagare av andras sexuella kontaktförsök utan även själva aktiva. I BUP Elefantens Onlineprojekt om barn som utsatts för It-relaterade sexuella övergrepp hade ofta barnen själva varit mycket aktiva och även i vissa fall initierat den sexuella kontakten online (Jonsson et al., 2009).

3.2 Förekomst av unga som säljer sex och Internet som kontaktarena

Studier visar att trots att Internet idag är mycket mer lättillgängligt för unga än tidigare tycks det inte som om fler säljer sexuella tjänster. En av de första studierna i Sverige gällande erfarenheter av att sälja sex bland unga gjordes år 2003 (Svedin & Priebe, 2007). I studien som bestod av 4339 gymnasieungdomar i årskurs 3, hade 1.4 procent (1,8% av pojkarna resp. 1,0% av flickorna) fått ersättning för en sexuell tjänst. I den uppföljande studien som utfördes 2009 (Svedin & Priebe, 2009) var det ungefär oförändrade siffror med totalt 1.5 procent (1.7% av pojkarna resp. 1.2 % av flickorna). Det finns flera studier i Sverige som visar på högre frekvenser gällande unga och ersättning för sexuella tjänster. I en webbaserad studie av Abelsson & Hulusjö (2008) inkluderande 876 ungdomar (medelålder 20 år) från Västra Götalands län, uppgav 9,1 procent (11,4% av pojkarna och 7,4 % av flickorna) att de fått ersättning för en sexuell tjänst. I en annan studie (Näslund & Ahlgren, 2006) inkluderande 246 ungdomar från Jönköpings kommun, födda 1987, uppgav 4,1 procent (5,25 av pojkarna och 3,3% av flickorna) att de fått ersättning för en sexuell tjänst. Den sista studien följdes upp med en ny studie 2009, inkluderade samtliga elever i åk 3 på gymnasiet i Eksjö, Jönköping, Nässjö och Vaggeryds kommuner och där 957 elever deltog (Näslund et al., 2009) där 1,9 procent (2,9% av pojkarna och 0,7% av flickorna) hade utfört sexuella tjänster mot ersättning. Anledningarna till studiernas olika frekvenser beror sannolikt på svarsfrekvens och olika metoder inklusive urval som använts. I samtliga av de ovan nämnda studierna var det vanligare att pojkar hade erfarenhet av att få ersättning för sexuella tjänster än flickor.

I studien av Abelsson & Hulusjö (2008) var Internet och mobiltelefoni den vanligaste arenan för kontaktskapande vid försäljning av sexuella tjänster. Av de som sålt sex hade 54 procent kommit i kontakt med sin köpare via Internet. I studierna av Svedin och Priebe (2007, 2009) noterades en markant förändring gällande kontaktsättet. I den första studien, som utfördes 2003, var det vanligaste kontaktsättet vänner och 16,9 procent hade kommit i kontakt med sin köpare genom Internet. I den senare studien, 2009, var det 56,9 procent som kommit i kontakt med sin köpare via Internet och var det vanligaste sättet för kontakt.

Otvivelaktigt har Internets existens betydelse för unga som säljer sex. Månsson & Söderlind (2004) undersökte sexindustrin på nätet, särskilt pornografi och prostitution och konstaterade att kontaktsätten var många och att det finns ekonomiska aspekter på detta på olika nivåer som inte bara rör personen som säljer/köper sexuella tjänster utan även mellanhänder och tele- och internetoperatörer. Olsson (2007) beskriver hur nätprostitution kan gå till, i allt från annonsering till själva säljandet av den sexuella tjänsten som kan ske online. I en rapport från Stockholms Stads Nätprostitutionsprojekt (Johansson & Turesson, 2006) identifierades fyra olika sätt för annonsering av sexuella tjänster på Internet: (i) Flygblad, innehållande information som sexsäljaren ville nå ut med och som köparen behövde för att fatta beslut om köp. Flygbladen distribueras på olika sätt via t.ex. e-post, webbsidor och som bifogat dokument på ett forum. (ii) Foruminlägg, sexsäljaren beskrev utseende, vilka tjänster som erbjöds, pris etc. på ett forum på Internet. (iii) Säljannons där informationen presenterades i ett större sammanhang där alla prostituerade presenterades inom samma ramar och med samma möjligheter, men inte på forum som vid foruminlägg. (iv) Webbsidor som innehöll flera sidor och gav bakgrundinformation och annan information för att underlätta kontakt och köp. Utifrån materialet konstaterade man att unga under 18 år inte var synliga via annonserna och därmed inte i den ”öppna” könsmarknaden. Även Olsson (2007) konstaterade att de under 18 år är osynliga och detta menade han berodde på att de som marknadsför sig vill hålla sig innanför den lagstiftning som finns. Mer utförliga beskrivningar om hur unga under 18 år kommer i kontakt med sina köpare på Internet har varit svårt att finna. I Olssons studie (2010) inkluderade 315 personer (hälften av de svarande var under 25 år) som sålt sex via Internet, svarade respondenterna på vilka fördelar som fanns med att sälja sex online jämfört med

andra arenor. Att själv få välja kunder utan att inledningsvis möta dem, att nätet är anonymt och att det är lätt att få nya kunder var de vanligaste svaren då det gällde fördelar med att sälja sex via Internet jämfört med andra arenor.
Den form av sexuella praktiker som säljs online innefattar både sex som stannar online samt sex som leder till försäljning offline. I RFSL:s rapport om unga HBT personer (Homo- bi- och transsexuella personer) som sålt sexuella tjänster (Larsdotter et al., 2011) uppgav respondenterna olika former av sexuella aktiviteter som kunde inrymmas t.ex. sexuell posering, rollspel, S/M- aktiviteter till mer direkta sexuella kontakter som orala, vaginala och anala samlag. Flera studier visar att den sexuella handling som ska förekomma vid en försäljning av sexuella tjänster oftast förhandlats om innan och att köparen förväntas hålla sig inom ramarna för det (se t.ex. Johansson & Turesson, 2006; Larsdotter et al., 2011; Månsson & Söderlind, 2004; Olsson, 2007).

3.3 Unga som sålt sex online

3.3.1 Familjebakgrund

I studien av Svedin & Priebe (2007) hade de unga som sålt sex oftare utländsk bakgrund. Signifikant oftare var den unge född i Sverige men hade föräldrar (en eller båda) som var födda utanför Sverige. Färre bodde med sina båda föräldrar (47,5% resp. 61%) och fler bodde utan sina föräldrar (22% resp. 7,5%). Fler hade också föräldrar som båda var arbetslösa och bland pojkarna gick fler praktiska program på gymnasiet.
Abelsson & Hulusjö (2008) fann i sin intervjustudie bland de yrkesverksamma de intervjuade, att unga som sålt sex, ofta hade frånvaro av goda vuxenkontakter och vuxenstöd. De saknade ofta stabila familjeförhållanden, hade upplevt bristande omsorg eller hade avsaknad av nätverk som skyddade mot utsatthet. Bristen av stöd och omsorg ledde ofta till att de unga hade dålig självkänsla och ett bekräftelsebehov vilket var den enskilt största riskfaktorn för att hamna i sammanhang där man kunde bli utnyttjad och skadad. De ungas låga självkänsla kunde leda till ett självförakt vilket i sin tur kunde leda till självdestruktivitet som kunde innebära sexuella risktaganden, så som att sälja sex.

3.3.2 Livsstil, psykisk ohälsa och antisocialt beteende

Befintlig svensk forskning är entydig kring att de unga som säljer sex är en grupp som mår sämre och är mer utsatta än andra unga. Undersökningarna av Svedin och Priebe (2007, 2009) visade att sälja sex var associerat med signifikant försämrad psykisk hälsa, sämre självkänsla och svagare känsla av sammanhang. Men gruppen som sålde sex hade också tidigare alkoholdebuterat och konsumerade mer alkohol. De bröt oftare mot regler och var oftare involverade i antisociala beteenden som att stjäla. De hade också utsatts andra jämnåriga för sexuella övergrepp i större omfattning (Svedin & Priebe, 2007). Studien av Abelsson och Hulusjö (2008) visade samma mönster.

3.3.3 Sex, sexuellt risktagande och sexuella övergrepp

Då det kommer till erfarenhet av sex och sexuella övergrepp utmärker sig också gruppen unga som sålt sex. Unga som sålt sex hade i Svedin & Priebes studie (2007) haft samlagsdebut tidigare än andra unga, haft fler sexualpartners och såg sig själva som mer sexuellt erfarna än

andra grupper. Samma mönster av ett mer sexualiserat liv sågs i studien av Abelsson och Hulusjö (2008).
Inte sällan inkluderas försäljning av sexuella tjänster som ett sexuellt risktagande inom forskningen. I Svedin & Preibes studie (2009) hade 78,4 procent av ungdomarna som sålt sex också varit utsatt för någon form av sexuella övergrepp (51 % för penetrerande övergrepp). Internationell forskning visar att sexuella övergrepp är associerat med olika former av risktagande inklusive sexuellt risktagande (se t.ex. Lemieux & Byers, 2008; Meston et al., 1999; Noll et al., 2003a, 2003b). Messman- Moore (2010) menade att sambandet mellan sexuella övergrepp och att åter bli utsatt för sexuella övergrepp samt sexuellt risktagande existerade på grund av åtminstone två anledningar: Personerna som varit utsatta för sexuella övergrepp var i större utsträckning känslomässigt påverkade och mer i risk för att använda sex som ett sätt att överleva psykiskt (ett sätt att stå ut med ångest, självförakt m.m.) s.k. copingsex. För det andra var copingsex en prediktor för problematiska sexuella beteenden, vilket i sin tur ökar risken för ytterligare sexuella kränkningar och övergrepp.

3.3.4 HBT-ungdomars särskilt utsatta situation

En särskilt sårbar grupp och som utmärker sig då det kommer till att sälja sex är HBT-ungdomar. Flera studier bekräftar varandra (Abelsson & Hulusjö, 2007; Cyberhus, 2008; Svedin & Priebe, 2007, 2009) och anledningarna till denna särskilda sårbarhet kan vara flera. Svedin & Priebe (2009) menade att tänkbara anledningar kan vara att pröva den egna sexualiteten samt att en del hbt-personer är sexuellt mycket aktiva och att steget till att ha ett stort antal tillfälliga sexuella kontakter till att sälja sexuella tjänster kan vara litet. Men forskningen visar också entydigt att unga HBT-personers hälso- och livssituation är betydligt sämre än unga heterosexuellas situation. Larsdotter et al. (2011) menade att heteronormativitet, bristen på respekt från andra samt att bli ifrågasatt och dåligt behandlad med stor säkerhet kan sägas vara faktorer som kan bidra till psykisk ohälsa och sexuell utsatthet bland HBT-gruppen.

3.4 Behov av ytterligare kunskap

Att det finns unga som säljer sex och att Internet är en vanlig arena för detta visar många studier på. Mer komplicerat blir det att förklara anledningar till varför unga säljer sexuella tjänster. RFSL gjorde nyligen en studie där en av delstudierna handlade om unga med erfarenhet av sex mot ersättning och som bryter mot heteronormen (Larsdotter et al., 2011). Studien inkluderade intervjuer med 13 unga mellan 15-25 år. Författarna sammanfattar genom att skriva att unga som har sex mot ersättning inte kan förstås som ett entydigt fenomen som bara har en orsak och en lösning. Bland annat lyftes hur självkänsla och sexuell utsatthet samvarierar och att den sexuella utsattheten minskat då informanten hade fått bättre självkänsla. Studien från RFSL är unik genom att intervjuer utförts med de unga själva. Flera andra studier vittnar om att unga som säljer sex är en grupp som lever mycket undanskymd och som är svår att hitta samt att motivera som informanter i kvalitativa studier (se t.ex. Abelsson & Hulusjö, 2008; Olsson, 2007). Kunskapen är idag bristfällig då det gäller de drivkrafter och konsekvenser som försäljning av sexuella tjänster kan innebära. Denna kunskap är i synnerhet viktig för de yrkesverksamma som kommer i kontakt med unga som säljer sex för att kunna stödja dem på ett framgångsrikt sätt.

4. SYFTE, METOD OCH DEFINITIONER

4.1 Syfte

Syftet med denna studie var att undersöka unga, mellan 15-25 år, som innan 18 års ålder sålt sexuella tjänster online. Särskilt skulle Internets och mobiltelefonins betydelse för säljandet av sexuella tjänster undersökas samt hur kontaktvägarna sett ut mellan säljare och köpare. Studien syftade också till att undersöka hur de unga beskrev sin livssituation och deras berättelser om tänkbara anledningar till att de började sälja sexuella tjänster som unga.

4.2 Metod

4.2.1 Studiedesign

Studien är en del i ett doktorandprojekt om unga som skickar eller lägger ut sexualiserat material online eller som säljer sexuella tjänster online. Projektet som fortfarande pågår syftar till att undersöka de ungas bakgrund, drivkrafter och sociala nätverk. Både kvantitativa och kvalitativa delstudier ingår för att få en så bred kunskap som möjligt.
I denna studie gällande ungas egna berättelser om erfarenheter av att sälja eller byta sexuella tjänster online användes kvalitativ metod. Anledningen till att kvalitativ metod användes var för att göra det möjligt att få en fördjupad kunskap av fenomenet, unga som säljer sex online och som ett komplement till de svenska förekomststudier som redan finns (e.g. Abelsson & Hulusjö, 2008; Näslund & Ahlgren, 2006; Näslund et al., 2009; Svedin & Priebe, 2007, 2009). Studien är en retrospektiv fallstudie där data samlats in vid ett eller två intervjutillfällen samt med efterföljande mejlkorrespondens.

4.2.2 Urval och rekrytering av informanter

Urvalskriterier för informanter till studien var att det skulle vara unga mellan 15-25 år med erfarenhet av att sälja sexuella tjänster online innan 18 års ålder samt där mobiltelefonen eller Internet var antingen en arena för att komma i kontakt med köparen eller/och en arena där den sexuella tjänsten mot ersättning utfördes.
Förkunskapen utifrån erfarenhet från andra studier eller projekt (se till exempel Abelsson & Hulusjö, 2008; Jonsson et al., 2009) var att det kunde vara svårt att komma i kontakt med informanter något som visade sig stämma. Olika typer av kontaktvägar prövades för att rekrytera så många informanter som möjligt, tabell 8.1. Yrkesverksamma i det nätverk som upparbetats via BUP Elefantens Onlineprojekt (Jonsson et al., 2009), samt andra kontakter som haft vetskap om unga med erfarenhet av att sälja sexuella tjänster online, tillfrågades om möjliga informanter. Utöver det kontaktades frivilligorganisationer samt att annonsering gjordes på hemsidan *Inte till salu*, www.intetillsalu.se.

Tabell 8. 1. Rekrytering av informanter

Rekrytering av informanter	Antal
Yrkesverksamma samt övriga	7
Frivilligorganisationer	2
Hemsida, Inte till salu	1
Själv kontaktat projektet	1
Sammanlagt	11

Alla som passade in på urvalskriterierna och där det rent praktiskt gick att få till en mötestid intervjuades. Urvalet är inte representativt men ansträngningar gjordes för att uppnå geografisk spridning mellan informanterna. En jämn könsfördelning mellan kvinnor och män eftersträvades i studien men uppnåddes inte. Endast kvinnor intervjuades. Mejlkontakt etablerades också med två män men de ville inte delta i en intervju ansikte mot ansikte.

4.2.3 Tillvägagångssätt

Första kontakten skedde alltid genom att informanten skrev ett mejl till forskaren, och berättade om sig själva samt frågade om studien och dess upplägg. Svar skickades per mejl till alla. För de som stämde in på urvalskriterierna skickades även information om projektet. Av de 44 kontakterna refuserades fem eftersom de var för gamla (> 25 år). Av de 39 återstående ledde 11 till intervju. De övriga ville inte delta i en intervju som innebar ett personligt möte och exkluderades därför. Beslut fattades på ett tidigt stadium att endast informanter som ställde sig positiva till en intervju i verkliga livet skulle inkluderas. Anledningen till detta handlade framförallt om informantens säkerhet kring att kunna samtycka (att kunna skriva under ett samtyckesformulär). Genom intervjuer ansikte mot ansikte bedömdes det också som möjligt att bättre uppfatta alla signaler och reaktioner som informanten sände ut under intervjun, t.ex. genom kroppsspråk så som skratt, gråt, om de kände sig obekväma att prata om något särskilt samt dissociation.
Tillsammans med informanterna bestämdes lämplig lokal där intervjuerna skulle utföras. Eftersom informanterna bodde på olika ställen i landet var det oftast de som fick föreslå en plats som ur deras synpunkt var praktisk och trygg. Intervjuerna genomfördes i grupprum på bibliotek/universitet (2 st.), offentliga lokaler (4 st.), samtalsrum på BUP Elefanten i Linköping (1 st.) eller i informantens hem (4 st.).
Vid varje intervjutillfälle informerades informanten om bakgrunden till studien, sekretess och anonymitet. Samtyckesformulär inkluderande alla intervjuns tre delar (se nedan) samt mejlkorrespondens skrevs under av samtliga informanter.
Intervjun bestod av tre delar: (i) Intervjudel med mejlkorrespondens, (ii) Nätverkskarta samt (iii) Formulärdel. I denna studie har endast intervjudelen med efterföljande mejlkorrespondens använts. Intervjuerna spelades in på band och transkriberades efteråt. Varje intervjutillfälle varade mellan 40 och 140 minuter. De flesta informanter träffades vid två tillfällen för att det skulle vara möjligt att genomföra alla delarna i intervjun. Detta gav samtidigt möjlighet för intervjuaren att få svar på eventuella kvarstående frågor från första intervjutillfället.
Intervjudelen utgick från en semistrukturerad intervjuguide. Under intervjun ombads informanten att beskriva sig själv samt olika tillfällen då de fått ersättning för sexuella tjänster (första gången, en typisk gång, en gång när det blev som informanten tänkt, en gång när det inte blev som informanten tänkt och senaste gången). Utöver detta har frågor om Internet och

mobiltelefonivanor täckts in i intervjun. De uppföljande frågor som ställdes var inte förberedda innan och syftade till att be informanten förtydliga eller fördjupa sina svar.
Noggranna förberedelser gjordes inte minst utifrån att intervjuerna var av känslig karaktär. Intervjuerna har utgått från den så kallade berättarfokuserade intervjun (Hydén, 2000). Den berättarfokuserade intervjun har tre grundläggande aspekter; (i) Intervjuns interaktiva aspekt, intervjun ses som ett samtal och en samarbetsprocess från både forskaren och informanten sida. (ii) Polyfona aspekter, informanten kan uttrycka sig på många olika sätt, t.ex. tala eller vara tyst. (iii) Repetitiva aspekter, att allt inte är möjligt att säga vid ett tillfälle utan kräver olika tidpunkter och uttrycksmöjligheter.

Materialet bearbetades och tematiserades utifrån studiernas frågeställningar och analyserades slutligen med utgångspunkt ur ett psykosocialt samt socialkonstruktivistiskt perspektiv (se avsnitt 4.3).

4.2.4 Validitet och reliabilitet

Angående validitet och reliabilitet i studien så har flera åtgärder vidtagits. För det första, lades inledningsvis stor energi ner på att skaffa kunskap om forskningsområdet, till exempel genom att skaffa förståelse kring ungas nät- och mobiltelefonvanor, sexualitet men också sexuella övergrepp och sexuell exploatering. Doktoranden och handledarna hade alla tidigare arbetet med projekt inom liknande ämnesområden. Särskilt var erfarenheterna från BUP Elefantens Onlineprojekt i Linköping värdefulla (Jonsson et al., 2009) samt studierna som gjordes av Svedin & Priebe (2009) inom ramen för Ungdomsstyrelsen projekt om unga, sex och Internet. Intervjuguiden utformades efter syftet i projektet och utgick utifrån förförståelsen för fenomenet unga som säljer sexuella tjänster samt det som bedömdes som det största kunskapsbehovet.
För det andra informerades informanterna noggrant om hur intervjun skulle gå till, vilket möjliggjorde för dem att förbereda sig och bestämma i stora drag vad de ville berätta. Samtliga informanter ansträngde sig för att berätta och förklara så tydligt som möjligt. De flesta mejlade efteråt för att tydliggöra sådant de inte tycket blivit tillräckligt klart under intervjun. För att uppnå en så god intervjuprocess som möjligt utfördes först en pilot intervju. Alla intervjuerna spelades in på band för att intervjuaren bättre skulle kunna fokusera på informanten och dennes berättelse. Intervjuerna transkriberades efteråt.
För det tredje var det viktigt för att få en så god berättelse som möjligt att lägga mycket tid på att få en bra relation till informanterna, så de kunde känna sig trygga under och efter intervjun men med hur materialet skulle användas. Detta kunde innebära några dagars/veckors kortare mejlutväxling där informanten berättade om sig själv och ställde frågor om forskningsprojektet. Dessutom ansågs en god relation kunna ge ett rikare material. Tid fanns också direkt efter intervjun om informanten ville fråga något eller ville få hjälp att få kontakt med någon professionell för stöd och hjälp.
För att uppnå ytterligare validitet gjordes triangulering (se t.ex. Silverman, 2010 & Polit & Beck, 2008). Data samlades på olika sätt, både genom ansikte mot ansikte intervju samt mejlkonversation. Intervjuerna utfördes vid olika tillfällen. Under intervjuns gång frågade intervjuaren uppföljande samt klargörande frågor för att säkerställa att det informanten berättade blev korrekt uppfattat. Uppföljande samt klargörande frågor var också möjliga att göra i efterhand via mejl. Alla intervjuer gjordes av en och samma intervjuare. Reflektion skedde individuellt samt med handledarna som också var delaktiga i analysen av materialet.

4.2.5 Generaliserbarhet

Studien som var kvalitativ hade inte ett representativt urval av informanter och resultatet ska därför inte generaliseras till t.ex. alla unga som säljer sexuella tjänster online, utan gäller just denna intervjuade grupp.

4.2.6 Etik

Eftersom det pågående doktorandprojektet och denna studie fokuserade på en känslig grupp av unga människor var etiska överväganden centrala när studien planerades. En av de mest grundläggande principerna, att forskaren ska minimera skada för informanterna har varit central. Diskussion fördes med två kliniska psykologer gällande vilka möjliga negativa effekter en intervju kunde medföra (t.ex. att ev. övergrepp återupplevs och vållar den unge obehag eller att de riskerar att berätta saker de ångrar efteråt m.m.) men också att en intervju tvärtom skulle kunna ha en positiv effekt på ungdomarna som fick möjlighet att berätta om sina erfarenheter.
Efter intervjuerna frågades informanterna om det hade varit något särskilt som varit svårt att prata om. Informanterna kunde också kontakta intervjuaren för kommentarer och eventuella frågor efteråt. Alla informanter fick skriftlig information om vart de kunde vända sig om de behövde samtalshjälp. Intervjuaren erbjöd att hjälpa till att förmedla kontakter när så behövdes. Samtliga informanter kontaktade intervjuaren efteråt för att förtydliga något de inte tyckte blev korrekt, addera något de tyckte att de har missat eller för att be om hjälp med att söka vidare stöd och hjälp. I rapporten har alla namn, platser samt detaljer som kan avslöja informanternas identitet tagits bort.
Studien godkändes av Regionala etikprövningsnämnden i Linköping, Dnr 2010/158-31.

4.3 Analytiska perspektiv

Analysen utgick från ett psykosocialt samt ett socialkonstruktivistiskt perspektiv. Ett socialkonstruktivistiskt perspektiv är ett vanligt förekommande synsätt i samhällsvetenskaplig forskning. Med detta menas mycket förenklat att människans identitet och sexuella beteenden är något inlärt och skapas beroende på samhällets struktur. De sexuella mötena kan skilja sig mellan och inom kulturer och är föränderligt över tid (Giddens, 2003). För att förstå de unga som säljer sex är det elementärt att känna till den psykologiska utvecklingsfas den unge befinner sig i, särskilt utifrån identitetsskapande. En av pionjärerna inom identitetsforskningen var Erik Homburger Eriksson som utgick från olika åldrars utvecklingsfaser vilka innehöll utvecklingskonflikter (en positiv och en negativ pol). För unga mellan 13-18 år handlade konflikten om identitet kontra identitetsförvirring (Frisén, 2006). Ur ett psykosocialt perspektiv kan exempelvis vissa riskfaktorer identifieras. Jessor (1991) nämner fem psykosociala områden innehållande riskfaktorer som utgör grundvalen för ungdomars riskbeteenden och livsstil vilket i sin tur påverkar deras hälsa: (i) individens biologiska arv, (ii) den sociala omgivningen, (iii) upplevelsen av omgivningen (iv) personligheten och (v) övriga beteenden.

4.4 Definitioner

4.4.1 Sex mot ersättning/sälja sex

Olika studier använder olika definitioner för att benämna unga som säljer sexuella tjänster. Begrepp som använts synonymt är t.ex. unga som tagit emot ersättning för en sexuell tjänst, sexuell exploatering eller barnprostitution gällande barn och unga under 18 år. För dem över 18 år är begreppen liknande men oftast utan betoning på ålder.
I denna studie användes begreppet *sälja sexuella tjänster* eller *sälja sex* för att beskriva de unga med erfarenheten av att ta emot någon form av ersättning (kan vara pengar, alkohol, droger, modellkontrakt m.m.) i utbyte mot sex. Begreppet sälja (och byta) sexuella tjänster användes i studien av Abelsson & Hulusjö (2009) samt begreppet sälja sex (mot ersättning) i studien av Svedin & Priebe (2009). Ordet prostitution användes inte i denna studie då det är ett begrepp som oftast används gällande vuxna och för tankarna till en regelbunden verksamhet, vilket inte behövde vara fallet för de unga i denna studie. Ordet prostitution är också ett ord som är laddat med myter, föreställningar och fördomar (se t.ex. Abelsson & Hulusjö, 2008). När det gäller köp av sexuella tjänster online är det värt att nämna att köp av sexuell tjänst endast omfattar köp av sex som innefattar fysisk beröring i sexuellt syfte enligt lagen (1998:408) om förbud mot köp av sexuella tjänster.

4.4.2 Unga

Med *unga* menas i denna studie personer mellan 15-25 år. Ibland nämns ordet *barn* i texten vilket syftar på personer under 18 år i enlighet med FN:s konvention om barns rättigheter (UN, 1989).

5. PRESENTATION AV INFORMANTERNA

5.1 Bakgrund och nuvarande livssituation

De elva informanterna i studien var alla unga kvinnor mellan 15-24 år (medelålder 19,7 år), tabell 7.2. De flesta bodde i en mellanstor stad (6 st.) medan tre bodde i en storstad och två i mindre orter, tabell 8.2.
Avseende försörjning gick fem av informanterna i skola (högstadium, gymnasium eller universitet/högskola). Tre arbetade (deltid i kombination med föräldraledighet) och tre var sjukskrivna. De flesta, åtta informanter, hade en partner (pojkvän/flickvän). Nio identifierade sig som heterosexuella medan två identifierade sig som icke sexuella. Tre hade barn som alla var under fem år gamla. Erfarenheten av att sälja sexuella tjänster menade de flesta sig ha slutat med men endast tre hade inte gjort det sista året. Medelåldern när de för första gången sålde sexuella tjänster var 14.5 år. Alla utom en hade sålt sexuella tjänster mer än en gång.

Tabell 8.2. Deltagande informanter

Informant	Ålder vid intervjun	Boende	Boendesituation	Försörjning
Anna	24	Ort	Sambo	Arbete
Bonnie	15	Storstad	Föräldrar	Skola
Cecilia	24	Ort	Sambo	Arbete
Disa	22	Mellanstad	Familjehem	Sjukskriven
Ella	19	Mellanstad	Ensam	Skola
Frida	21	Mellanstad	Sambo	Arbete
Hanna	20	Mellanstad	Ensam	Sjukskriven
Ina	21	Mellanstad	Sambo	Sjukskriven
Johanna	17	Storstad	Föräldrar	Skola
Kattis	16	Storstad	Föräldrar	Skola
Lina	18	Mellanstad	Föräldrar	Skola

De flesta informanter hade vuxit upp med båda sina föräldrar i familjer utan större social problematik. Angående utbildning hade alla avslutat grundskolan och de flesta läste eller hade läst på högskola eller universitet. Två av informanterna hade föräldrar som inte var födda i Sverige. Nio av informanterna berättade om att de utsatts för sexuella övergrepp innan de sålt sexuella tjänster. Alla hade mått eller mådde psykiskt dåligt och flera medicinerade mot sömnsvårigheter och depression. Alla beskrev att de haft tankar att ta sitt liv och för en del var detta tankar som fortfarande förkom. Flera hade gjort försökt att ta sitt liv. Samtliga hade under sin uppväxt haft kontakt med olika yrkesverksamma inkluderande allt från socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri, vuxenpsykiatri, polis, åklagare m.fl.

6. REDOVISNING AV INTERVJUERNA

Nedan redovisas intervjuerna. Materialet har huvudsakligen analyserats i två delar. Först har sexsäljandets karaktär och hur Internet/mobiltelefonen varit en del i detta analyserats. Resultatet redovisas under rubrikerna; *Informanterna om begreppet sälja sexuella tjänster* samt *Informanterna om att sälja sexuella tjänster online*. I den andra delen av redovisningen beskrivs de mest centrala teman som förekommit under intervjuerna. Dessa presenteras under rubriken *Informanterna om anledningar till att sälja sexuella tjänster*. Avslutningsvis kompletteras dessa två delar med ett avsnitt om *Stöd och hjälp*.

6.1 Informanterna om begreppet sälja sexuella tjänster

Under intervjuerna tillfrågades om tillfällen då de unga sålt sexuella tjänster. De flesta hade mycket svårt att sätta ord på eller hade känslomässig tillgång till vad de har varit med om och tyckte inte att det fanns något bra begrepp som beskrev detta. Begreppen som användes växlade mellan *sex, sälja sex, hora, skadesex, övergrepp* och *våldtäkt*. Exakt vad den unge lade in i respektive begrepp varierade. Flera använde olika begrepp på olika ställen i intervjun.

> *Det är ju egentligen inte sälja på det sättet. Jag fick ju ibland pengar och saker men jag ville ju inte ha så mycket… kunde liksom inte ta emot… eftersom jag inte kunde komma hem med en ny jacka hur som helst. Då skulle ju mamma och pappa ha undrat.*
>
> *…ja, inte prostituerad i alla fall… jag vet inte vad jag skulle kalla det. Jag tänkte aldrig på det på det sättet. Tror inte det finns något bra ord för det.*

De som använde sig av t.ex. begreppet ”att hora” gjorde detta som ett skällsord, för att förtydliga vilket lågt värde de ansåg sig ha i samhället. Att prostituera sig och att hora var för de unga förknippat med något mycket fult och som det inte gick att prata öppet om. Däremot kunde de uttrycka att det var mer accepterat att istället säga att man hade många sexpartners och att ibland fick ersättning.

> *Informant- Du vet Pelle K [beskriver en känd person]. I hans gäng där gör dom ju samma saker som jag, men där blir dom [tjejerna] upplyfta till skyarna och får gifta sig med kändisar, medan det jag gör måste göras i tysthet för det är fult.*
> *Intervjuare- Vad är det du gör?*
> *Informant - Samma som dom men jag träffar inga kändisar. Mitt kallas väl att hora men deras kallas att göra karriär.*

6.2 Informanterna om att sälja sexuella tjänster online

6.2.1 Internet- och mobiltelefonanvändning

Precis som för i stort sett alla svenska ungdomar var Internet och mobiltelefonen viktiga inslag i de intervjuades vardag. De flesta av informanterna hade iPhone eller Android telefon som de använde till att ringa med, mejla, surfa på nätet, skicka sms, mms med mera. Flera

pratade som om det fanns en tid innan de köpte sin iPhone och en tid efter. Genom den nya telefonen blev de mer eller mindre ständigt online.

> *Sedan jag fick min iPhone är jag ju alltid online. Jag kollar Fejan[Facebook] stup i ett men även allt annat. Jag spelar spel, sms:ar, mms:ar, kollar mejl, ja, men du förstår. Jag gör allt med den och alltid. Kan knappt fatta att jag hade ett liv innan min iPhone. Mamma var galen, men nu har både hon och pappa en också så nu klagar hon inte, haha.*

De nya förutsättningarna beskrevs av flera som något positivt och kul medan andra antydde en oro och beskrev att det nu var extra svårt att begränsa sig.

> *Jag vill ju inte hålla på att kolla på mobilen hela tiden. Det ser ju töntigt ut, men man kan inte låta bli när det är tråkigt och så. Jag måste också låta bli att gå in på de dåliga sidorna för de är ju också i mobilen.*

Aktiviteterna som beskrevs online handlade om allt från att läsa tidningen på nätet och söka information till att kommunicera med kända och okända online. Alla var aktiva på olika sociala nätverkssidor så som Facebook, Bilddagboken, Helgon m.fl. Många läste olika bloggar och en del spelade onlinespel.
Flera informanter hade ett stort intresse för djur (hästar, hundar eller katter) och var aktiva på sajter som fokuserade på detta. På dessa gick det att få information om alla praktiska förehavande som gäller djuren, annonseringar kring utställningar etc. samt att det fanns möjlighet att skapa kontakter med andra djurägare.
Alla hade eller hade haft kontakter med personer online som de inte träffat offline. Förutom de som lett till säljande av sexuella tjänster handlade det också om att söka en partner eller att träffa personer med samma intressen (till exempel djur, självskadebeteenden, ätstörningar, psykiska sjukdomar).

6.2.2 Internetanvändning och psykisk hälsa

Alla informanter hade mått eller mådde psykiskt dåligt och måendet kunde pendla så att vissa perioder var bättre eller sämre än andra. Alla beskrev att de under de sämre perioderna använde Internet på ett annorlunda sätt än de gjorde när de mådde bra. Under perioderna av psykisk ohälsa var de mer ute på ”dåliga” sidor vilka beskrevs t.ex. kunde vara självskadesajter, ätstörningssajter och sexsajter.
Flera använde Internet som ett forum där de kunde kanalisera sina tankar och känslor. Majoriteten skrev bloggar både anonymt och i sitt eget namn. De anonyma bloggarna handlade oftast om sådant som man tyckte var pinsamt eller känsligt. I flera fall beskrev informanterna att föräldrar letat upp deras bloggar och sett till att dessa stängdes ner eftersom de ansåg att det var opassande. De beskrivna bloggarna som föräldrarna stängde ner handlade om när ungdomen skrivit om psykisk ohälsa och självskadebeteenden.

> *Jag letade upp allt som handlade om självskadande, anorexia och sånt. På Pro-ana var jag jätteaktiv och delade recept med om andra. Jag har ju också haft många bloggar men oftast hittar mina föräldrar dom och stänger dom… tror dom sagt till mina släktingar att spana.*

Att berätta i verkliga livet om att man mådde dåligt eller hade erfarenheter av att sälja sexuella tjänster, beskrevs som mycket svårt. Internet var för många ett alternativ till att prata

med t.ex. en förälder, kompis eller kurator. Kontakter knöts via forum, bloggar m.m. med vuxna eller jämnåriga. En del tyckte att detta sätt fungerat bra och var anledningen att de senare sökte kontakter även i verkliga livet, medan andra beskrev hur de kommit i kontakt med människor som utnyttjat dem. Flera berättade också om erfarenheter av att vända sig till olika stödsajter på nätet för att få hjälp.

6.2.3 Kontaktskapande online för att sälja sexuella tjänster

Alla informanter beskrev att de hade träffat personer de sålt sexuella tjänster till via Internet. Kontakter via telefon t.ex. Telefiket, nämndes också vid flera tillfällen En del hade också träffat kontakter på krogen eller i skolan. Ingen hade erfarenhet av gatuprostitution.
Alla informanter beskrev att Internet var den självklara arenan för att komma i kontakt med köparna på. De beskrev att Internet var snabbt, att det var möjligt att kolla upp den man skulle träffa genom att t.ex. googla dem, att det var lättare att hitta den typ av köpare som man sökte samt att för vissa var själva kommunikationen online (där köpare uppvaktade dem) något de kunde beskriva som positivt. En del menade att de säkert skulle sålt sexuella tjänster även om inte Internet funnits, men de flesta ansåg att det tvärtom skulle varit omöjligt utan Internet. Den första kontakten online med en köpare såg olika ut för informanterna. En del beskrev hur de medvetet sökte sig till sexsajter av nyfikenhet, och att de snabbt kom in i vokabulär och hur man förväntades bete sig på sajten, vilket ledde till kontakter. Andra beskrev betydligt mer passivitet, där de blivit kontaktade på t.ex. ungdomssajter och blivit förvånade över hur lätt det var att få kontakter utan att göra så mycket själva.

Tre olika sätt identifierades där kontaktskapandet skett:

Kontakt via Ungdomssajter

Kontakt med köparen skedde via ungdomssajter där det fanns möjlighet till interaktion. Dessa sajter var inte specifikt inriktade på sex. Sajter som nämndes var t.ex. Bilddagboken, Facebook, Playahead, Lunarstorm, Habbo Hotell, Snyggast, Funchat m.fl.
Huvudsakligen var det när informanterna var yngre än 18 år som de blev kontaktade på detta sätt. Beroende på vilken sajten var kunde de få olika typer av inviter. Det kunde börja med några vänliga ord som inte anspelade på sex eller med mer direkta budskap i text eller bild om att ses för sex.

> *Informant- På Facebook är jag mest. Där pratar jag med några [killar] typ. På Bilddagboken… jag brukar inte lägga ut bilder där… men där skriver en massa gubbar och killar till en hela tiden.*
> *Intervjuare - Vad skriver dom?*
> *Informant - Men, typ, ska vi ses och sånt där.*

Inviter som i citatet ovan beskrevs som vanligt förkommande och de flesta blockades medan andra ledde till kontakt. Informanterna menade att det sätt de beskrev sig själva på, t.ex. deras nickname eller bilder de lagt ut, insinuerade att de var öppna för att prata eller träffas för sex.

Kontakt via sexsajter

Kontakterna skapades via kontaktsajter eller communities inriktade på att hitta partners eller sex, datingsajter. Sajter som nämndes var t.ex. Aftonbladet, Spraydate, Club6, Knullkontakt, Sexchat, Porrigast.

Detta var det vanligaste sättet för informanterna att komma i kontakt med köparna. De kunde antingen bli kontaktade eller kontakta personen själva. Flera hade profiler på sajterna där de beskrev sig själva och vad de tyckte om att göra sexuellt.

> *… man loggar in, men Club6 är mer en communitysida, man måste vara medlem. Så kollar man runt lite och så träffar man någon. Man pratar sex, inget annat… alltså bara sex. Det är som en kontaktsajt. Det finns mejl och gästbok. Man har en egen sida. Man lägger ut bilder och filmer också. Jag lägger inte ut längre, men jag har lagt ut bilder, men sedan är det män som lagt ut bilder och filmer på mig.*

Annonsering på sexsäljarsajter

Att annonsera på sexsäljarsajter hade några få av informanterna erfarenhet av men endast efter de fyllt 18 år. På annonserna skrevs exakt vad man erbjöd och hur mycket det kostade.

> *Jag la ut en annons där det stod vad man kunde göra med mig och vad jag ville ha betalt.*

Själva kommunikationen online beskrevs gå till på olika sätt. Informanterna berättade om situationer där kommunikationen initialt inte handlat om sex men där detta successivt förts in antingen av informanten själv eller av personen de hade kontakt med. Sexpratet kunde i sin tur leda till försäljning av en sexuell tjänst online eller offline. En av informanterna upplevde sig lurad/tvingad till ett sexuellt möte efter att en person successivt introducerat sex i deras kommunikation. Till slut kunde hon inte stå emot i rädsla för konsekvenser, så som att bilder hon skickats skulle spridats eller att deras kommunikation skulle läggas ut på nätet.
Det vanligaste var att kommunikationen var mycket rak på sak och att det avtalades snabbt om att ses alternativt att sälja sex online.

> *Just han var någorlunda rakt på sak. Han ville ha något som han inte fick annars, hemma. Han var äldre, kanske runt 60, och det var väl så. Han tyckte inte att han fick tillräckligt hemma så då sökte han annat utanför. Han ville ha någon han kunde ha analsex med och kunde binda.*

Flera av informanterna beskrev ett storts kodspråk för att få rätt typ av kontakt, särskilt de som sålde sex upprepat. Exempel kunde det vara att de anspelade på sin ålder, att de sökte *hård sex*, att de var *skadetjejer, ställde upp på allt* etc. På vissa sajter var det lättare att komma i kontakt med en viss sorts köpare än på andra sajter.

> *Skriv, till exempel, Mia 14, och det tar en sekund och sedan är det hur många som helst som vill prata sex med en.*

Flera beskrev att det skrivna ordet var viktigt för hur köparen valdes ut. De beskrev att de via kommunikationen om sex kunde avgöra ålder på personen och sortera bort de som bara var nyfikna. Informanterna sa att det var svårt att förklara hur de kunde se skillnad men att de lärt sig det med tiden. Det kunde handla om vilka begrepp som den möjliga köparen använde, vilken typ av information han var villig att ge om sig själv samt vad som efterfrågades.
Kontakterna på Internet varade allt från några timmar till månader innan träff bestämdes. Träffar kunde ske med olika köpare vid olika tillfällen eller med samma flera gånger.

Eftersom köparna ofta var utspridda runt om i landet beskrevs planeringen som viktig för att få till träffarna från bådas sida så att det passade med jobb och skola eller så att inga föräldrar/partners kunde bli misstänksamma.

6.2.4 Sexuella handlingar som sålts

Att sälja sexuella tjänster kunde för de unga handla om att sälja bilder och filmer online eller att ses i verkliga livet. Alla hade erfarenheter av det senare medan sex hade erfarenhet av webcamsex och att skicka sexuella bilder/filmer mot ersättning. I motsats till att annonsera om de tjänster som man tyckte var okej samt pris, blev det en förhandling vid varje tillfälle mellan den unge och köparen. Förutsättningarna kunde variera från gång till gång och person till person. För en del informanter handlade just säljandet av sex om att försätta sig i situationer där de inte hade kontroll och därför inte ville veta exakt vad som skulle hända vid träffen. Andra beskrev att de inte vågade sätta gränser i rädsla för hot, men också för att inte bli övergivna, att köparen skulle ångra sig och inte vilja ses. Den samlade bilden var att det inte var de unga som styrde vilka sexuella handlingar som skulle ske vid mötena, utan var mer upp till köparen.
De unga hade fått ersättning för olika sexuella handlingar. Det som nämndes var webcam-, oral-, vaginal- och analsex. Åtta av de elva informanter hade också erfarenhet av våldsamt sex, att de blivit bundna, piskade, slagna, dragna i armarna eller låtsas strypta. Flera hade också erfarit kiss- och bajssex. En del beskrev att de deltagit i olika rollspel (så som pappa-dotter lekar eller leka att de spelar in porrfilm). Många gånger hade också olika sexleksaker eller redskap används, till exempel som dildos, pinnar, kottar, skor, trasiga flaskor etc.
Du unga beskrev en del av de sexuella handlingarna som om de var okej medan andra innebar rädsla och fara för livet. Gemensamt var att de sexuella tjänster som beskrevs som mest jobbiga var de som innefattat våld (särskilt mot huvudet), gruppsex (när den unge trodde att den ska träffa en person men istället kommer flera), kiss och bajs sex, samt då mötena fotograferats/filmats.

6.2.5 Ersättningen

Den ersättning de unga hade fått handlade främst om pengar, från några hundra kronor till några tusen. Det har även förekommit ersättning i form av alkohol, mobiltelefonpengar, kläder och modellfotojobb. För de flesta har ersättningen varit viktig till en början, för att de behövt något just då. En informant beskrev hur hon under sina bulimiska perioder ibland sålde sex för att ha råd att köpa all mat. Men för den övervägande delen hade ersättningen inte någon betydelse och var närmast ett bekymmer att göra sig av med.

> *Pengarna betydde ingenting. I början var det ju lite kul att kunna shoppa snygga kläder men det blev ju lite misstänksamt i längden. En period tog jag emot pengarna men slängde dem direkt i soptunnan på hemvägen. I slutet struntade jag i att ens ta emot dem överhuvudtaget. Männen märkte att jag tappade hoppet mer och mer, jag slutade bry mig, hade liksom inga gränser kvar.*

> *Nej men typ, han började prata om att han ville ligga och så pratade han om sex och sånt. Du får en massa kläder om du gör det, sa han, och jag bara nej, kläder kan inte komma från ingenstans. Mina föräldrar skulle ju undra hur jag fått dom.*

För tio av de elva informanterna hade det ibland förkommit ersättning och ibland inte vid de sexuella mötena. Informanterna berättade att köparna kunde få dåligt samvete efteråt och därför ville betala, även om detta inte bestämts innan mötet.

6.2.7 Köparna

Framförallt beskrevs män vara de som köpte sex men det förkom också att kvinnor följde med sina män eller kom med män de inte kände. Ingen av informanterna hade blivit kontaktade enbart av en kvinna. Köparna som beskrevs var en heterogen grupp i olika åldrar, civilstånd och med olika yrken. Det beskrevs män i kostym, män i byggnadsarbetarkläder, poliser, advokater, präster m.fl. Angående kvinnorna beskrevs de som perifera och några man inte visste så mycket om. De flesta köparna var kontakter via Internet som inte informanterna träffat tidigare. Men det beskrevs också att köparen kunde vara den egna läraren, terapeuten eller en familjehemsförälder.

6.2.8 Bilder och filmer

Ett ofta förekommande tema i intervjuerna var avklädda bilder och filmer och en oro kring dessa. Materialet hade producerats eller distribuerats på olika sätt och av olika anledningar. Följande sätt noterades:

Eget producerat material som lagts ut online

Informanterna hade lagt ut mer eller mindre avklädda bilder/filmer online eller skickat dessa via mobiltelefonen. Syftet var att få kommentarer och att komma i kontakt med möjliga personer för att ha sex med alternativt sälja sex till. Spannet på bilderna/filmerna var allt från påklädda bilder på en ungdomssajt, till de som la ut bilder/filmer då de hade sex på sexsajter. Oavsett hur mycket hud eller sex som visades på bilderna var avsikten att få respons, som att annonsera för att få kommentarer.

> *Jag la ju inte ut något avklätt, men samtidigt skulle jag säga ganska utmanande. Och det drog ju till sig en massa killar.*

> *Usch, det är så pinsamt… det var... ja, har du sett porrbilder så är det sådana. Jag är naken och har en sex med en dildo. Men jag visar inte mitt ansikte. Skulle aldrig göra det.*

Egenproducerat material som sålts online

Bilder, filmer eller webcamsex som producerats och där det har förkommit betalning. Materialet har varit avsett för en eller flera specifika köpare.

> *Jag har ju camat en del med lite olika. Får lite betalt och så…*

Material som producerats i säljsituationen i konsensus

Material som fotograferats/filmats under sex/sälja sex-situation och där detta varit bestämt innan från båda parter var det minst förkommande scenariot under intervjuerna. Vissa köpare hade efterfrågat att få ta bilder och filmer vilket en del av informanterna godkänt, oftast då mot högre betalning.

> *Ja, men ville dom filma, vilket jag inte så ofta gick med på… men då blev det ju dyrare.*

Material som producerats i säljsituationen utan konsensus

I stort sett alla informanter hade varit med om situationer då de utan att få möjlighet att säga ja eller nej blivit fotade och filmade i sexuella situationer (under våldtäkter och/eller i sälja sex-situationer). Flera av informanterna berättade att det ofta förekom att någon tog bilder/filmer, inte minst vid tillfällen då det var flera män och/eller kvinnor med. Flera beskrev liknande situationer om ett bestämt sexuellt möte med en person och när de kom till platsen fanns det flera personer där samt en kamera. De som köpte sex turades om att hålla i kameran medan det i några fall fanns ett stativ som satts upp.

> *Jag kom till hotellet. Och där var en annan man också. Jag blir alltid rädd då men kunde inte gå ut. Jag klarade inte det. Och sedan när dom höll på så såg jag att dom turades om att hålla i en kamera. Dom sa ”le nu” och så, och jag var rädd.*

Gemensamt för alla informanter var en uttryckt oro för bilderna/filmerna, både de som framställts och lagts ut av dem själva och de som lagts ut av andra. En del menade att de inte orkade tänka på det och helst inte ville prata om det, medan andra berättade mer ingående om den oro de kände. Tre av informanterna visste att det fanns material som spridits på olika sajter och till olika personer. Det kunde handla om material som till exempel lagts ut på sexköparens profil på en sexcommunity. De flesta visste inte om eller vad som spridits.

> *Jag är orolig att det finns bilder på mig hos personer som kan göra vad de vill med dem. Arg på mig själv för att jag låtit det bli så.*

> *Våldtäkten är såklart inte mitt fel, men allt det andra. Det är det jag tänker på mest. Och såklart alla risker jag tar hela tiden, det tänker jag också på. Alla bilder och filmer som finns inspelade, allt sånt där. Rädslan för att någon skulle upptäcka vad jag håller på med. Dom tankarna gör ont.*

6.2.9 Hot samt fysiska skador under sälja sex-situationen

En del träffade köparna vid upprepade tillfällen medan andra aldrig ville träffa samma person flera gånger. De flesta hade erfarenhet av båda. Många gånger kontaktade köparen informanten igen och ville ses. Det förekom ofta hot. Indirekta hot där informanten inte vågade låta bli att gå till fler möten för man var rädd för repressalier även om detta inte uttryckts i ord eller skrift. Men det beskrevs också direkta hot som oftast skickades med sms eller mejl och innehöll hot om att döda släktingar, vänner eller informanten. Flera beskrev hur svårt det var att bryta kontakten och att om de inte hörde av sig på ett tag kunde det bli ännu värre vid nästa möte, då de kunde straffas genom att t.ex. utsättas för våld mm.

Många beskrev att de fått fysiska skador under mötena med köparna. Det berättades om brutna armar, hjärnskakning, blåmärken, tussar av håret som dragits av förutom skador i underlivet. Flera har varit tvungna att söka sjukvård efteråt.

> *Ja, det har hänt att jag tvingats söka sjukvård efteråt. Jag hatar verkligen att undersöka mig och undviker det helst in i det sista, men ibland var jag tvungen. Till exempel. var det en man som slet i mina armar så hårt att ena axeln hoppade ur led, som jag fick problem med senare. Men sen har jag ju också varit på ungdomsmottagningen. Har spruckit i ändtarmen och blivit gravid.*

Men även sjukdomar som kommit först efteråt beskrevs så som könssjukdomar, kroniska urinvägsinfektioner, förstoppningar/ diarré samt att inte kunna hålla tätt. Flera hade också erfarenhet av att bli gravida och ha gjort aborter.

6.2.10 Anna, ett exempel om mobiltelefoner, Internet och att sälja sex

Anna började träffa män för att sälja sexuella tjänster när hon var 14 år. Idag har hon slutat och lever ett liv med sambo och barn i en stad i Sverige. Anna beskrev det flera informanter berättade om, att Internet var en arena för kontakt för försäljning av sexuella tjänster och att det möjliggjorde ett enkelt upprätthållande nätverk. Internet hade inneburit möjlighet till stöd och hjälp men också varit svårt att kunna använda på ett ”sunt” sätt efter att försäljningen av sexuella tjänster upphört. Så här beskrev Anna i ett mejl vilken roll tekniken hade då hon sålde sex.

> *Innan allt började använde jag inte nätet så värst mycket. Jag chattade lite, och jag och en kompis roade oss med att göra små enkla hemsidor. Men när förslaget kom, skämtet om att hora, väl kom upp så var det möjligt att ta det längre. Vi hade redan innan chattat och fått förslag om att träffa äldre män. Ofta räcker det med att logga in på någon sida så dyker ”erbjudanden” upp. Vi visste alltså att det förekom en marknad. Jag tror inte att vi inte hade tagit steget om det inte vore för att Internet gjorde det lättillgängligt. Ingen av oss hade vågat ta kontakt med någon offline och föreslå något sådant.*
> *Internet var hela tiden en stark bidragande faktor till att det kunde fortsätta, det var så enkelt. En webbadress bort fanns en tillfällig bot mot ångesten. Mobilen fugerade likadant, det var lätt att hålla kontakten med män jag redan träffat. Ett sms så var en träff bokad. Mobilen gjorde även att jag aldrig kom ifrån det, internet hade jag bara vid datorn hemma. Men mobilen var med hela tiden. I skolan, i stallet, bland vännerna. Det blev svårare att skjuta bort det. Annars kunde jag nästan ”glömma bort” vad jag faktiskt gjorde, jag kunde dela upp mig så pass att den Anna som sålde sex inte fanns när jag var den vanliga Anna och vice versa. Men mobilen gjorde det omöjligt tillslut. Jag kom aldrig ifrån det. Det jagade mig hela tiden, hoten.*
> *Men det var inte bara negativt. Det var på nätet jag hittade stöd först…[beskriver stödet på nätet].*
> *Efter, ja jag vet inte. När jag blev omhändertagen fick jag Internetförbud. Ingen dator och ingen telefon…... I början var det jättejobbigt, men hade jag haft tillgång till mobil och Internet hade det aldrig fungerat. Det första jag gjorde när jag fick en mobil igen var att söka upp en gammal kontakt och sen åkte jag till en stor stad och tillbringade natten med honom. Jag var tvungen när möjligheten fanns. Jag hade även en period då jag ägnade mig åt mer eller mindre destruktiva*

saker för mig. Det var att sexchatta, kolla på våldsamma porrfilmer som någon snubbe valt ut, samtidigt som jag pratade med honom på msn eller någon chat. Det var alltså svårt att få till en icke destruktiv användning av Internet.

6.3 Informanterna om anledningar till att sälja sexuella tjänster

6.3.1 Att bli sedd, att få bekräftelse

Gemensamt för alla informanter var behovet av att få positiv bekräftelse och få känna sig uppvaktade och uppskattade. Genom nätet kunde de snabbt skaffa sig detta och i sälja sex-situationen kände de sig behövda och uppskattade eftersom de kunde fylla ett behov som köparen hade.

> *Jag vet inte varför, det var väl… största delen var för att få bekräftelse. De [köparna] kunde säga något om en, men inte alltid. Jag blev besviken när de inte sa något, ville liksom höra att jag var bra. Om jag inte fick höra det kunde jag samtidigt messa med någon annan direkt efter, bara för att jag var tvungen att höra något bra.*

Alla beskrev en stark känsla av ensamhet som gjorde att de sökte sig till män för att sälja sex. Även om det fanns många personer i deras nätverk både vad gäller familj, släkt och vänner, men även professionella, kunde den unge ändå känna sig förbisedd och ensam. Det som hade saknats i dessa nätverk var närhet och ett kvalitativt djup i relationerna. Få beskrev att de hade haft någon att anförtro sig åt när de mått dåligt. I familjen var de ofta de som tog minst plats. Det var ofta något särskilt som hänt i familjen, till exempel skilsmässa mellan föräldrarna, att familjen förlorat ett syskon, att andra syskon tagit mycket uppmärksamhet från föräldrarna och som medfört en bristande omsorg i annars mer eller mindre välfungerande familjer. Men flera informanter beskrev också att de kom från familjer med stora social problem och där de känt sig försummade under hela sin uppväxt.
En annan gemensam nämnare var ett stort behov att få kärlek, närhet och sex. Många av de unga beskrev att de separerade mellan den typ av närhet och sex de fick av sin partner och den som de fick genom sexförsäljningen. Men det fanns också de som beskrev hur de sökte efter en långvarig relation och där de hoppades kunna hitta denna bland sina köpare.

> *Med några jag träffade flera gånger önskade jag att dom skulle ta mig med. Att jag inte skulle behöva vara hemlig och bli deras riktiga flickvän. Om jag var tillräckligt bra kanske det skulle hända. Det låter töntigt, och som i Pretty Woman… men det är faktiskt min favoritfilm. Men det var inte så med alla alltså.*

6.3.2 Förakt mot sig själv

Alla informanter beskrev sig själva i mycket negativa ordalag. Många hade ett starkt förakt mot sig själva och särskilt sin kropp. De beskrev sig själva med ord som, *värdelös, äcklig, ful, duger ingenting till, borde inte få leva* med mera. Även *annorlunda, inte som andra* och *udda* var ord som ofta förekom när de beskrev sig själva. Den negativa självbilden bekräftades gång på gång genom köparna som ofta tilltalat informanterna med skällsord, inget tilltal alls eller genom att behandla dem som en vara. Informanterna beskrev att sex var det de kunde bäst och särskilt sådant sex som ingen annan ställde upp på, t.ex. köparens partner.

Det fanns hos flera en besvikelse på kroppen, till exempel att den inte såg ut som de önskade. Flera beskrev också att kroppen inte agerade efter hjärnans vilja, till exempel att de kunde få orgasm fast de egentligen hatade situationen de befann sig i. Det egna föraktet var starkt rotat och genomsyrade både intervjuer och mejlväxling. Mejlen kunde avslutas med: *Du tycker säkert att jag är äcklig nu* eller *Jag skäms inför dig för att jag är så äcklig* med mera.
Föraktet mot kroppen tog sig olika uttryck som till exempel genom ätstörningar. Alla informanter beskrev ett komplicerat förhållande till maten. Det handlade både om självsvält och annat matmissbruk. Missbruk förkom också i form av laxermedel, tabletter och alkohol. Många av informanterna självskadade sig på olika sätt genom att skära sig, sudda sig, stoppa glasskärvor i underlivet med mera.

> *Jag tycker inte om mig. Det känns som om kroppen alltid har varit ett redskap. Den har inte riktigt hört ihop med resten av en själv. Asså, det har varit ett sätt att skada sig själv på. Men jag har ju aldrig trivts i större sociala sammanhang, känner mig inte bekväm där. Jag tycker inte att jag är den som andra ser mig utåt sett. Att jag är den person som de beskriver mig som. Jag ser mig som en sämre person. Jag är inte bra på något, ja, förutom sex, samtidigt som det [sex] är svårt med min sambo.*

6.3.3 Sex för att dämpa ångest, som ett självskadebeteende

Ett annat tema under intervjuerna var informanternas beskrivning av att använda sex som ett sätt att skada sig själva på. Alla informanter var eniga om att de ansåg att säljandet av sex var negativt och skadligt för dem. Flera satte likhetstecken mellan att till exempel skära sig och ha sex.

> *Jag hade slutat skära mig när jag var där [på behandlingshemmet]) och det liksom....det är ganska uppenbart om man gör det. Och jag ville ju inte att dom skulle se det. Det är ju så himla synligt så då gick jag och funderade på vad jag kan göra liksom utan att dom kan se det på mig. Jag var ju placerad för det bland annat, men ingen har ju tagit tag i själva problemet.... Ja, jag kom alltså fram till att det inte syns att ha sex. Och det kunde dom då inte stoppa- så är det.*

Alla led av mer eller mindre ångest. De flesta kunde inte komma ihåg hur det var att leva utan ångest eftersom det var det vanligaste tillstånd de hade. Ångesten kunde se olika ut och det fanns olika orsaker till ångesten, till exempel upplevda trauman och psykisk sjukdom. Oavsett uppkomst var ångesten en stark drivkraft till att sälja sex. Ångesten styrde flera av informanternas liv och de kunde beskriva en desperation kring att de behövde dämpa den på något sätt.

> *Det känns som om man är värdelös. Man blir skakig i hela kroppen och jag får panik, kan t.ex. börja skrika. Det lever upp igen. Minnena lever upp, kommer tillbaka. Jag blir rädd. Det kom mest när jag var ensam så mina föräldrar visste inte.*

För att hitta sex som var ångestdämpande sökte olika informanter efter olika typer av köpare. Köparna delades av flera in som *snälla* eller *dumma* och syftade på hur ofta de höll sig till det som förutbestämts, graden av våld och de ungas möjlighet att kunna påverka situationen under mötet. Slående var att de mest våldsamma männen var de som informanterna träffade

mest. De beskrev också att de gradvis kunde söka efter mer och mer våldsam sex för att det skulle ge effekt och dämpa ångesten. Kontakten med de *snälla* dämpade inte ångesten i längden.
Ångesten beskrevs i olika grad innan, under och efter en träff och kunde se olika ut hos olika informanter. Gemensamt var att den var lättare under kontaktskapandet online och att ångesten eskalerade starkt precis innan ett möte och efter. Under mötet kunde flera beskriva dissociativa tillstånd, som att de *försvann* eller *inte var där* eller att de tvärtom var högst närvarande, men att det var den fysiska smärtan som tog över ångesten.
Flera beskrev att de var beroende av att sälja sex. Att så fort de började må dåligt kände de sig tvungna att kontakta möjliga köpare. De var beroende av uppvaktningen, att bli smutskastade och av den fysiska beröringen. Flera beskrev också att de var beroende av att få uppleva känslan av att *försvinna* och den uppnådde de endast genom sälja sex-situationerna.
Berättelserna var många om relationen till döden och att leva på gränsen till döden hela tiden.

> *Asså, jag vet inte… men grejen är den att jag inte kan strukturera mina tankar. Jag vill ju inte leva men grejen är att alternativet är att dö och jag vill inte dö heller. Jag vet inte….*

Flera hade gjort suicidförsök för att de inte orkade leva längre eller som ett rop på hjälp. Under träffarna med sexköparna beskrev flera att de inte visste om de skulle komma levande därifrån. De informanter som sålt sex sista månaden uttryckte att de hade svårt att se en framtid eftersom de trodde att säljandet av sex kunde bli deras död.

> *Jag ser ingen framtid, jag vet inte, jag ser ingen framtid. Jag ser fortfarande hur dom dödar mig, speciellt nu när det är polisutredning. Nej, men det är att dom stryper mig med sina händer medan dom har sex med mig.*

6.3.4 Erfarenheter av sexuella övergrepp och trauman

De flesta, men inte alla, informanter hade upplevt sexuella övergrepp eller trauma. Det var erfarenheter av sexuella övergrepp och våldtäkter när de var barn men också våldtäkter av jämnåriga, ofta elever på skolan. Det hade även förkommit andra former av allvarliga händelser i dessa ungdomars livs, så som t.ex. naturkatastrofer. Endast två av informanterna var utan erfarenheter av sexuella övergrepp eller trauman innan de började sälja sexuella tjänster. Informanterna som upplevt sexuella övergrepp och trauman menade alla att detta var anledningarna till att de börjat med att sälja sex. I och med våldtäkterna blev deras kroppar skändande och de upplevde inte att det finns något värde kvar. Särskilt gällde det de unga som inte debuterat sexuellt då det sexuella övergreppet skedde. Berättelserna var många om hur de blivit våldtagna och förnedrade av föräldrar, anhöriga, jämnåriga osv. Två av informanterna beskrev hur de blev våldtagna av elever på skolan och där övergreppen fotograferades och filmades. Bilerna/filmerna spreds på skolan efteråt och där skolans elever men också lärare sett materialet som spritts.

> *Jag var 14 år och på väg hem från en fest med några kompisar. Så skulle jag gena över fotbollsplanen där vi bodde, för då kom jag hem fortare. Jag hann gå i fem minuter eller nått innan någon kom bakom och hittade mig. Jag vet vilka det är men jag känner dom inte så jättebra. Dom tog ner mig på marken och höll fast mig och började klä av mig. Dom var fyra och sedan var det en som höll i digitalkameran. Så filmade dom hela händelsen. Jag tänkte att det är bäst att vara*

tyst annars vet jag inte vad som händer. Och sedan på måndagen när jag kom till skolan låg det en lapp i mitt skåp att vi skulle hem till en av killarna, annars skulle de sprida filmen på nätet. Ja ångrar det. Att jag gick hem till han, den där killen på måndagskvällen.

6.3.5 Skam och skuld

Gemensamt för alla informanter var känslan av att det som hänt var deras eget fel. De hade själva tagit kontakten, gått till mötena och ”godkänt” det som skulle ske. De upplevde inte att de hade någon rätt att tycka synd om sig eller att klaga. Även de sexuella övergreppen som flera utsatts för när de var barn, upplevde de som deras eget fel eftersom de inte gick därifrån, skrek högre eller berättade för någon. De flesta var noga med att inte lägga skuld på någon annan, allra minst släkt och vänner.

Mina föräldrar har en hora till dotter och det är ju inte deras fel precis. Dom har ju gjort vad dom kunnat. (…) Jag är ju en hora eftersom jag inte gick.

Informanterna beskrev också hur svårt det var att prata om det de varit med om. Att det var något fult att sälja sex och att ingen kunde förstå dubbelheten; att det både var det värsta och något de inte kunde leva utan. Att de t.ex. kunde känna sexuell lust samtidigt som de blev utsatta för övergrepp. De unga beskrev också hur svårt det var att prata om det som hänt, inte minst om kontakten online.

När man berättar har man kontroll…..på ett sätt. Jag kan berätta för dig men om du såg mig online skulle du tycka att jag var äcklig…jag är ju äcklig…och det syns där, kanske mer där…än här…Jag skulle hellre dö än visa mina sidor online för det…är pinsamt att det är jag som gör saker. Därför får jag skylla mig själv också
.

6.3.6 Unga som ingen ser

När informanterna beskrev sig själva och sin uppväxt beskrev de sig som tysta och tillbakadragna, inte någon sådan som märks. Just att de varit så tysta och smält in hade enligt dem själva bidragit till att försäljningen av sexuella tjänster kunnat fortgå och att ingen märkt något. Motsatsen till de tysta och tillbakadragna var de som utmärkt sig genom t.ex. annorlunda klädstil, inte hade gått i skolan etc. Det gemensamma var dock att de inte tagit plats. De har hållit låg profil och hållit sig undan vuxna och jämnåriga.
För de flesta hade omgivningen känt till att de inte mådde bra men inte på vilket sätt eller vilka anledningarna varit. De unga själva kunde ha förklarat att de inte mådde bra på grund av t.ex. föräldrarnas skilsmässa, ätstörningar eller bara sagt att det är vanligt att unga mår dåligt.

Även tysta tjejer kan må dåligt och vara utsatta och behöva bli sedda…att bara för man inte hörs så finns man inte.

Berättelserna är många kring det dubbelliv de under lång tid tvingats leva i. Å ena sidan ett tyst liv utåt sett å andra sidan ett intensivt socialt liv online med otaliga potentiella sexköpare.

Online är jag någon annan…., horan som tar för sig.

Många beskrev hur jobbigt det varit att tvingas ljuga för familj och vänner, men att de upplevt att de inte kunnat berätta om sitt dubbelliv. Att berätta skulle inneburit att de tvingats sluta. Dubbellivet och alla lögnerna tvingade dem till tystnad för att inte blanda ihop till vem man sagt vad etc.

6.4 Stöd och hjälp

Det stöd och hjälp som informanterna fått genom åren har varierat kraftfullt. Alla utom två hade varit aktuella inom socialtjänst eller barnpsykiatri under sin uppväxt. Det var mycket sällan förekommande att de berättat om erfarenheterna av att sälja sex. Alla kände sig överkörda, missuppfattade och att de inte getts möjlighet att kunna berätta. Endast en av informanterna var nöjd med den professionella hjälp hon fått. Hon var också den som slutade sälja sex för längst tid sedan. Gemensamt var att känna sig i vägen, att man tog upp någon annans tid om man pratade samt att omgivningen reagerat med en uppgivenhet och inte visste hur de skulle hantera situationen när den unge berättade. Föräldrar kunde uttrycka *inte nu igen* gällande sin självskadande ungdom eller att psykologen sagt att han/hon inte *besuttit kompetens* för att prata om just de sakerna som den unge börjat berätta om.
De som självskadade sig mycket genom att t.ex. skära sig hade ofta upplevt sig negligerade av sina nätverk och fått höra att de skurit sig för att de velat ha uppmärksamhet.

> *”Hon vill bara ha uppmärksamhet”, ”Hon är bara ett bråkbarn”, det var ju ingen som brydde sig. Några lärare skämtade….”Har katten rivit dig igen” och sådär. Det var ingen som tog det på allvar varken på BUP eller soc eller i skolan. Och mina föräldrar visste inte vad de skulle göra så dom backade undan.*

7. DISKUSSION

Syftet med studien var att genom kvalitativa intervjuer undersöka unga som innan de fyllt 18 år hade sålt sexuella tjänster online. Fokus var Internets och mobiltelefonens betydelse för kontaktskapande och säljandet av sexuella tjänster bland unga. Studien syftade också till att få fördjupad kunskap utifrån de ungas egna beskrivningar om anledningarna till varför de sålt sexuella tjänster. Studien gav en bild av elva informanter, med förmåga att berätta och reflektera kring vad de varit med om. De beskrev utsatthet på olika plan som inkluderade försummelse, misshandel och sexuella övergrepp samt en hög grad av risktagande både på och utanför Internet. De som fortfarande periodvis sålde sexuella tjänster beskrev i stor utsträckning psykisk ohälsa. Denna bild av unga människor med erfarenheter av sexuella övergrepp, psykisk ohälsa, dålig självkänsla och sämre omsorg stämmer väl överens med tidigare beskrivningar av unga människor med erfarenheter av att sälja sex (Abelsson & Hulusjö, 2008; Svedin & Priebe, 2007, 2009). Det är dock viktigt att påpeka att resultatet från denna studie inte kan generaliseras till att t.ex. gälla alla unga som säljer sexuella tjänster. Det är möjligt att informanterna i denna studie var mer belastade och mådde sämre än andra unga som sålt sexuella tjänster och därför måste studiens data tolkas med viss försiktighet.

7.1 IT som arena för säljande av sexuella tjänster

För de intervjuade unga var både mobiltelefonen och Internet vardagliga inslag och spelade stor roll i deras liv på olika plan. Internet och mobiltelefonen var självklara delar också vid säljandet av sexuella tjänster. För alla var Internet både ett sätt att skapa kontakt med möjliga köpare samt en arena för försäljning av den faktiska tjänsten. Informanterna beskrev hur de blivit kontaktade framförallt av vuxna i sexuellt syfte t.ex. via ungdomssajter, något som är väl beskrivet i tidigare forskning (se t.ex. Brå, 2007). De flesta unga blockar eller säger nej till kontaktförsök (a.a, 2007). Tänkbara förklaringar till att en del unga inte väljer att blocka eller säga nej, kan vara av nyfikenhet men också av andra anledningar så som att få bekräftelse och bli sedda, en negativ självbild samt för att stå ut med ångest och reducera negativa effekter av tidigare och aktuella sexuella övergrepp. I denna studie hade de unga ofta både erfarenhet av att bli kontaktade men också av att själva kontakta möjliga köpare.

För dem som sålde sex upprepat var det vanligast bland informanterna att kontaktas genom den indirekta annonseringen som inte beskrev vad som erbjöds uttryckligen i text och som krävde att köparen kontaktade och frågade om förutsättningarna. Endast två informanter beskrev att de under en tid lagt ut annonser på sexsäljarsajter där de beskrev sina tjänster i klartext. Detta hade skett efter de fyllt 18 år. Med andra ord var de flesta inte i den öppna prostitutionen på Internet. Förklaringar till detta kan vara flera. För de över 18 år innebär ett avslöjande om försäljning av sexuella inga rättsliga åtgärder som drabbar dem själva medan ett avslöjande för dem under 18 år kan innebära risk för repressalier t.ex. genom insatser via Socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) eller omhändertagande enligt Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Liknande resonemang för Olsson (2007) som menar att de unga under 18 år inte syns i den öppna prostitutionen eftersom de vill hålla sig inom den lagstiftning som finns. Informanterna i denna studie beskrev också att de i stor utsträckning fått många kontaktförsök och därför möjligen inte behövt annonsera öppet.

Det kodspråk som de unga beskrev handlade om en mindre öppen form av annonsering där det av texter och bilder var underförstått att de sålde sex. Något som kan jämföras med sexannonseringar där det i detalj skrivs vilka sexuella tjänster som erbjuds samt till vilken ersättning (se t.ex. Johansson & Tureson, 2006, Månsson & Söderlind, 2006). För informanterna som inte annonserade innebar det att de inför varje möte var tvungna att

förhandla om allt från vad som ska hända vid mötet, eventuella skydd mot sexuellt överförbara sjukdomar samt ersättningsform och ersättningsnivå. Detta gjordes sällan. Informanterna hade svårt att sätta gränser och att säga nej. För flera var det också meningen att inget skulle vara bestämt innan. Att inte veta vad mötena skulle innebära var en del i risktagandet och ett sätt att skada sig själva på som medförde en extrem form av utsatthet vid mötena. Alla informanter i studien hade erfarenheter av möten som inte blivit som de tänkt sig och där de inte haft kontroll på situationen men å andra sidan inte vågat säga nej.

Informanterna beskrev en bred repertoar av olika sexuella praktiker som erbjöds vilket kan jämföras med resultatet i RFSL studie om vilka sexuella praktiker som erbjuds vid försäljning av sexuella tjänster (Larsdotter et al., 2011). Informanterna i denna studie hade också erfarenhet av de något mindre vanliga tjänsterna. Exempelvis hade de flesta informanterna i denna studie erfarenhet av kiss och bajssex (s.k. Golden shower och scat, se Larsdotter et al., 2011). Angående sexuella tjänster med våldsinslag visade Larsdotter och medarbetares studie att BDSM var relativt vanligt bland HBT personer som säljer sex och en efterfrågad tjänst, men att det då ofta är utförligt beskrivet i annonsen vad som erbjuds och att det görs avtal innan om sexmötet. Denna beskrivning skiljer sig från ungdomarna i denna studie som beskrev situationer där fysiskt våld ofta förekom men utan regler eller avtal. Alternativt fanns avtal där den unge gett medgivande till att vara med på allt. Detta innebar möten som de unga kvinnorna under intervjun kunde beskriva som våldtäkter och misshandel.

Informanterna beskrev möten som innehöll fotografering eller filmning. Larsdotters et al. (2011) och Olssons studie (2007) visade att inom den mer öppna formen av prostitution kan bilder/filmning innebära att t.ex. extra ersättning krävs och att det avtalas innan om vilka bilder/filmer som ska tas. För de intervjuade unga handlade oftast bild/film- situationerna om något de var oförberedda på och inte kunde eller ansåg sig våga säga nej till.

Forskning visar inte på någon ökning av försäljning av sexuella tjänster bland unga i Sverige (Svedin & Priebe, 2007, 2009). Detta kan tolkas som att Internets tillgänglighet de senaste åren (studierna gjordes 2003 och 2009) inte uppmuntrat fler till att sälja sex. Med andra ord borde alltså de flesta unga som sålt sexuella tjänster online ha gjort detta även om inte Internet fanns. De unga som intervjuats i denna studie har dock en annan bild, att de inte skulle ha sålt sex om inte Internet fanns. En ytterligare reflektion kring Internet som arena vid försäljning av sexuella tjänster är att det möjligen kan göra det svårare att ta sig ur beteendet och sluta. Svedins & Priebes (2009) forskning visade att de flesta svenska unga som sålt sexuella tjänster hade gjort detta mindre än 5 gånger. Informanterna i denna studie, där de flesta sålt sex fler än fem gånger berättade om hur lätt och snabbt det var att få kontakter online. Det är inte omöjligt att tillgängligheten kan trigga och uppmuntra till att ta oftare och fler kontakter. Informaternas historier vittnar också om svårigheten att sluta och att använda Internet utan att ta sexuella kontakter. Studien visar att hot via Internet och mobiltelefonen ofta förekommer, vilket kan göra det ännu svårt att säga nej och sluta.

Sammanfattningsvis visar studien att unga som säljer sexuella tjänster online kan vara en mycket utsatt grupp unga som verkar i det dolda. Det är omöjligt att bortse från det faktum att de intervjuade unga kvinnorna många gånger inte hade kontroll över situationen under mötena. De försattes i situationer som innebar fara både för deras psykiska och fysiska hälsa som också kunde innebära en upplevd fara för livet. Som ung kan det vara svårt att förhandla och att värna om sin integritet gentemot den som äldre. Dessutom handlar försäljningen av sexuella tjänster om situationer där den unge ska få betalt för att utföra tjänster, vilket i sig är en maktsituation som kan vara svår att få kontroll i. De sade sig inte våga säga emot vilket också ledde till att de blev utnyttjade i stor utsträckning. De unga i denna studie var också utsatta för tidigare svåra händelser (t.ex. sexuella övergrepp) och/eller led av psykisk ohälsa vilket sannolikt gjorde dem extra mottagliga för kontaktförsök samt att de hade svårare att säga nej.

7.2 Anledningar och drivkrafter till att sälja sexuella tjänster online

Berättelserna från informanterna vittnar om att de alla har olika bakgrund och förutsättningar. Vi har inte kunnat hitta en förklaring till varför informanterna sålt sexuella tjänster utan berättelserna pekar på olika men också samverkande faktorer som kan sprida ljus över den process som leder till försäljning av sexuella tjänster.
Resultatet i studien är väl i linje med resultaten från studien av Abelsson och Hulusjö (2008) där ett antal olika faktorer nämns som kan ha betydelse för inträdet i försäljning eller byte av sexuella tjänster: livsstil, egen sexualitet, unga förövare, riskfaktorer och familjebakgrund, självkänsla och tillhörighet samt självskadebeteende och ångestreducering. Alla dessa faktorer utom att de unga själva är förövare finns beskriva i denna studies intervjumaterial.
För att kunna förstå anledningarna måste förståelse skapas kring både de positiva och negativa konsekvenserna försäljningen av sexuella tjänster kan medföra för den unge. Även om informanterna i denna studie såg det som problematiskt att de sålde sexuella tjänster så fanns det också något positivt och som uppvägde det negativa och ibland tog överhanden. Det som de unga beskrev som positivt handlade framförallt om att bli sedda och att få bekräftelse. Att de genom nätkontakterna snabbt fick respons och positiva ord. Att använda Internet för att bli sedd och få bekräftelse vittnar flera andra studier om. Nigård (2009) fann att få ”tanka på sitt självförtroende” genom bekräftelsen online, var en anledning till att unga lagt ut sexualiserat material på nätet. Även i BUP Elefantens Onlineprojekt om barn som blivit utsatta för IT-relaterade sexuella övergrepp var en av de vanligaste anledningarna till att ta sexuella risker online att man sökte efter att bli sedd och bekräftad (Jonsson et al., 2009). Ytterligare drivkrafter som informanterna i denna studie beskrev var möjligheten att uppnå ångestlindring, som kunde vara under kortare eller längre tid och som en form av självmedicinering. Ytterligare positiva konsekvenser kunde vara att få något materiellt även om de flesta informanterna i studien såg den ekonomiska kompensationen som sekundär. Även behovet av sex och närhet beskrevs av informanterna som något de sökte och hade behov utav.
En av de vanligaste beskrivningarna gällande anledningarna till att sälja sexuella tjänster hängde ihop med den väldigt negativa självbilden som bekräftades genom de sexuella kontakterna. Detta resultat liknar de som Abelsson & Hulusjö (2008) redovisar och där författarna menar att det var just den negativa självkänslan som leder till behovet av bekräftelse. De två delarna; positiv bekräftelse å ena sidan och den negativa bekräftelsen å andra sidan, kan ses som ett växelspel för att uppnå en balanspunkt, en dräglig självbild som går att leva med. För en del finns det här behovet mer än för andra. Här kan tänkbara förklaringar till ett extra stort behov av att bli sedd och bekräftad t.ex. vara att den unge inte fått tillräcklig av detta under uppväxten av föräldrar och omgivning. Både Soo & Bodanovskaya (2011) och Jonsson och medarbetare (2009) beskriver vikten av god kontakt med föräldrar eller andra vuxna. Detta uppmärksammades också i Abelsson & Hulusjös (2008) rapport där de yrkesverksamma som intervjuats hade noterat att unga som bytte eller sålde sexuella tjänster ofta var ensamma och hade bristande relationer till vuxna.
Tveklöst har sexuella övergrepp både innan och under försäljningen av sexuella tjänster varit ett återkommande tema i intervjuerna. Flera informanter hade varit utsatta för sexuella övergrepp av närstående sedan de var små barn. Ett viktigt observandum var att flera blivit våldtagna av jämnåriga skolkamrater och efter det blivit sexuellt risktagande på olika sätt, t.ex. genom att sälja webcamsex eller att ha många sexualpartners mot ersättning eller utan. De sexuella övergreppen beskrev alla informanterna som den avgörande orsaken till att de började sälja sexuella tjänster. I Svedin & Priebes undersökning (2009) fanns ett samband mellan att sälja sexuella tjänster och att ha varit utsatt för sexuella övergrepp. I studien av Orcutt et al. (2005) hade kvinnor som varit utsatta för sexuella övergrepp ofta sex för att

reducera negativa effekter från övergreppen. Även Cooper et al. (1998) visade i sin studie att personer som utsatts för sexuella övergrepp oftare hade sex för att stå ut med negativa känslor, s.k, copingsex (ett sätt att stå ut med ångest, självförakt m.m.). Copingsex var dessutom något som kunde vara förknippat med sexuellt risktagande.
Alla informanter menade att det var skadligt för dem på olika sätt att sälja sexuella tjänster. Det är då nära till hands att beskriva det som en självdestruktivitet eller ett självskadebeteende. Internationella studier visar på ett samband mellan att sälja sex och självskadebeteenden så som att t.ex. att skära sig. Coy (2009) beskriver hur 14 intervjuade prostituerade kvinnor (mellan 17- 33 år) också i stor utsträckning självskadade sig genom att till exempel skära sig och överdosera tabletter.
I Abelsson & Hulusjös (2008) studie uppmärksammades att de unga som sålt sexuella tjänster kunde jämföras med unga med självskadebeteenden där sexet ledde till ångestreducering likt de som t.ex. skar sig. Även författaren Caroline Engvall (2008, 2011) beskriver detta. Denna studie pekar i samma riktning där informanterna utöver att de sålde sex också hade ett självskadebeteenden/självdestruktivitet t.ex. i form av att skära sig och där de använde sig av sex på samma sätt.

7.3 Utmaningar för framtiden och rekommendationer

Studien ger en bild av elva unga kvinnor som sålt sexuella tjänster online, som å ena sidan beskriver stor handlingskraft och stark drivkraft. Å andra sidan ger de en bild av uppgivenhet och förlorad kontroll, där de upprepat utsatts för, och för en del fortfarande utsätter sig för, övergrepp. Alla informanter upplevde att det som hänt var deras eget fel, att de själva hade det största ansvaret. De beskrev sig ofta som tysta och tillbakadragna och verkade också i det tysta när det gällde försäljningen av sexuella tjänster. De led av att tvingas leva ett dubbelliv som vid ett avslöjande kunde innebära avstånd från nära och kära, eller uppbrott i ett pågående förhållande. Dessa unga kan sägas tillhöra en tyst grupp av sexsäljare som är delaktiga i något som de själva har svårt att sätta ord på: att ha sex som ibland innebär övergrepp och där det ibland förekommer ersättning. Utmaningen för framtiden blir att uppmärksamma denna grupp unga.

I studien beskrivs kortfattat det stöd och hjälp, eller snarast bristen på stöd och hjälp, som de unga erhållit. Den samlade bilden är att de i mötet med samhällets hjälpapparat känt sig osedda, oförstådda och negligerade. Studien visar på de ungas upplevda behov att få stöd och hjälp av yrkesverksamma, så som skolkuratorer, socialsekreterare och personal inom barn och ungdomspsykiatrin, som kan förstå deras situation. Rekommendationerna utifrån denna studie är därför att kunskap och utbildning behövs inom skola och vård för att uppmärksamma, stödja och behandla dessa unga:

- De unga i denna studie är en liten, selekterad grupp, och behöver inte vara representativ för alla unga som säljer sexuella tjänster. Vi efterlyser därför studier som använder mixed methods (kombination av kvantitativ och kvalitativ metod) och med ansträngningar att också nå unga män och HBT personer. Särskilt efterlyses studier om hur de unga upplevt det stöd och den hjälp de fått personer i deras omgivning samt yrkesverksamma.

- För att förhindra att unga hamnar i sexsäljande krävs att unga i risk uppmärksammas. Utifrån studiens resultat bör det exempelvis vara en varningssignal t.ex. när en ung person ändrar beteendemönster eller sociala mönster genom att t.ex. dra sig undan

vuxna och jämnåriga. Kunskapsspridning och utbildning av personal behövs inom vård och skola.

- För de unga som har erfarenhet av att sälja sexuella tjänster och mår dåligt av detta är det elementärt att det finns möjlighet till ett väl kunskapsunderbyggt stöd- och behandlingsarbete inom socialtjänst och psykiatri. Detta inte minst då de unga i denna studie beskrivit en påtaglig psykisk ohälsa och obearbetade traumatiska händelser. Det kan dessutom finnas behov av skydd mot uttryckta hot, samt skydd där den unga personen är ett hot mot sig självt, som t.ex. vid självskadande beteenden som destruktiv sex kan utgöra. Detta gäller även för dem över 18 år. Kunskapsspridning och utbildning behövs inom socialtjänst, allmänpsykiatri och barnpsykiatri.

- Internet och mobiltelefoni är vardagliga inslag för de flesta svenska ungdomar. För att kunna möta de unga på deras arena bör förebyggande åtgärden utformas via Internet och mobiltelefon. Åtgärderna ska syfta till att nå unga i risk för att sälja sexuella tjänster samt de som redan har dessa erfarenheter.

7.4 Avslutande ord

Sist i detta kapitel följer en dagboksanteckning från en av informanterna om ett tillfälle då hon sålde sex. Beskrivningen ger en tydlig bild av ambivalensen och den tvekan hon känner som flera informanter med henne beskrivit. Att sälja sexuella tjänster är något negativt men trots det något de inte kan hålla sig borta från: Att man måste men inte vill.

17 år och hora, 23 maj 2010

Jag sitter på pendeltåget, på väg till Orta, har ingen aning om var det ligger, har aldrig varit där. Jag ska möta honom där, Mats, fyrtio år. Jag har planerat detta hela dagen nu, nu ska jag äntligen få känna en känsla av makt, få känna mig vacker och behövd. Och jag ska dessutom få betalt, måtte denna man inte lura mig som de andra, måtte han ge mig pengarna som vi kommit överens om. Jag är stressad, har ingen tid över att kunna missa pendeltåget. Men jag är hungrig, måste springa in på Pressbyrån, köpa en bulle och en Coca Cola. Händerna skakar av nervositet, undrar om någon kan se vad jag är på väg att göra, tar fram pengarna, ska betala, tappar mobilen, helvete, tar upp delarna springer ned till perrongen. Tåget kommer, jag ska starta min mobil och ringa, nej, sim kortet är borta, fan, tillbaka till Pressbyrån, fan jag kommer att missa tåget, är detta ett tecken från ovan? Jag krälar runt på golvet och letar febrilt efter mitt simkort, hittar det, springer nedför trapporna till perrongen, hoppar in i vagnen, dörrarna stängs bakom mig och det hörs ett tjut, samtidigt som jag pustar ut, jag hann. När jag stiger av pendeltåget i Orta är mina ben som spaghetti, de vill inte riktigt det jag vill. Eller så är det tvärtom, jag vet inte själv längre. Mitt hjärta slår hårt, så hårt, känns som att vem som helst kan se hur bröstkorgen skälver. Jag går villrådigt nedför trapporna, bort från stationen. Mats ringer och frågar var jag är, säger att han kommer och hämtar mig, nej, nej, nej vad har jag ställt till med? Jag står vid vägkanten, och när hans bil stannar framför mig blir jag chockad, och hinner tänka att han ser alldeles för snäll ut för att vara en som köper sex, skenet bedrar. Vi kör iväg mot en dunge, hittar ett ställe som känns

okej för honom. Han börjar genast ta på min kropp, jag stammar fram att jag måste stänga av min mobiltelefon, tänk om personalen från mitt behandlingshem ringer, de tror att jag är i skolan. Han drar bestämt ned mina svarta jeans, mitt hjärta slår hårt, varför fortsätter jag göra såhär fast jag avskyr det? Tjocka fingrar in mellan mina ben, vidriga stönanden, han biter mig hårt i örat. Det jag hatar mest av allt är att min kropp tycker om det, precis som när jag var liten.
(klippt i berättelsen om själva sexhändelsen)
Sluta, snälla… Jag håller i mig i en ormbunke, tårarna trycker på, jag har än en gång tappat kontrollen. Än en gång är det mannen som bestämmer. Det gör ont. Han stönar ljudligt och puttar ned mig på marken, markerar sitt revir på min kropp med sin sperma, stönar belåtet. Skammen är total, förnedringen har borrat sig in långt under min hud, bitit sig fast i min benmärg. Kroppen skakar av skam. Jag undrar om det är så här mitt liv kommer att se ut? 340 kronor betalade han i alla fall, bad mig att sköta om mig, lämnar mig uppfylld av självhat, skuld och skam vid pendeltåget. Lämna mig inte, snälla, säg att du tycker om mig, älska mig…”

REFERENSER

Abelson, J., & Hulusjö, A. (2008). *I sexualitetens gränstrakter- en studie av ungdomar i Göteborg med omnejd som säljer och byter sexuella tjänster*. Göteborg: Göteborgs Stad, Social resursförvaltningen.

Berg, L. (2009). *Hur blir unga sexuella aktörer? En konstruktionistisk förklaringsmodell*. Kap. 2, s. 33-49. I Magnusson, C., & Häggström. Nordin, E. (red.). Ungdomar, sexualitet och relationer. Lund: Studentlitteratur.

BRÅ (Brottsförebyggande rådet). (2007). *Vuxnas sexuella kontakter med barn via Internet. Omfattning, karaktär, åtgärder*. Rapport 2007:11. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Cooper, A. (1998). Sexuality and the Internet. Surfing into the new millennium. *CyberPsychology and Behavior*, 1 (2), s. 187-193.

Cooper, M. L., Shapiro, C. M., & Powers, A. M. (1998). Motivations for sex and risky sexual behavior among adolescents and young adults: A functional perspective. *Journal of personality and Social Psychology*, 75, s. 1528-1558.

Coy, M. (2009). *Invaded spaces and feeling dirty: Women´s narratives on violation in prostitution and sexual violence*. Kap. 8, S. 184-206. I Horvath, M. (red.). Rape: Challenging Contemporary Thinking. Devon: Willan Publishing.

Cyberhus (2007). *Unge- kob och salg af sex pa nettet*. Århus kommun.

Daneback, K. & S.-A. Månsson (2009). *Kärlek och sexualitet på Internet*. Kap. 5 s.148-181. I Se mig. Unga om sex och Internet. Ungdomsstyrelsens skrifter 2009:9. Ungdomsstyrelsen.

Engvall, C. (2008). *14 år till salu. En sann svensk historia*. Stockholm: Kalla kulor förlag.

Engvall, C. (2011). *Skamfläck*. Stockholm: Kalla Kulor Förlag.

Frisén, A. (2006). *Kropp, utseende och sexualitet*. Kap. 1, s. 19-39. I Frisén, A., & Hwang, P. (red.). Ungdomar och Identitet. Stockholm: Natur och Kultur.

FN:s konvention om barns rättigheter. Nedladdad 11.12.20 från http://unicef-porthos-production.s3.amazonaws.com/barnkonventionen-i-sin-helhet.pdf

Forsberg, M. (2007). *Brunetter och blondiner. Sex, relationer och tjejer i det mångkulturella Sverige*. Lund: Studentlitteratur.

Giddens, A. (2003). *Sociologi*. Lund: Studentlitteratur.

Grytbakk, A., & Borgestrand, J.-H. (2004). *Folelser i drift- Om ungdom under 18 år som selger/bytter seksuelle tjenster i Trondheim*. Arbeidsrapport nr 17. BUS Midt- Norge. Barnevernets utviklingssenter.

Hydén, M. (2000). Den berättarfokuserade intervjun. *Socialvetenskaplig tidskrift*, 1-2, s. 137-158.

Jessor, R. (1991). Risk Behavior in adolescence: A psychosocial framework for understanding and action. *Journal of Adolescent Health*, 12, s. 597-605.

Johansson, M., & Turesson, P. (2006). *Slutrapport från projektet Nätprostitution*. Prostitutionsenheten. Stockholms stad.

Jonsson, L., Warfvinge, C., & Back, L. (2009). *Barn och sexuella övergrepp via IT*. Linköping: BUP Elefanten och Landstinget i Östergötland.

Larsdotter, S., Jonsson, J., & Gäredal, M. (2011). *Osynliga aktörer. HBT-personer med erfarenhet av att sälja och /eller köpa sexuella tjänster*. RFSL.

Lemieux, S.R., & Byers, E. S. (2008). The sexual well- being of women who have experienced child sexual abuse. *Psychology of Women Quarterly*, 32, 126-144.

Livingstone, S., Haddon, L., Görzig, A., & Olafsson, K. (2011). *Risks and safety on the Internet. The perspective of European children. Full Findings*. LSE, London: EU Kids Online.

Medierådet (2010). *Unga & Medier 2010. Fakta om barns och ungas användning och upplevelser media*. Stockholm: Medierådet.

Messman- Moore, T. L., Walsh, K. L., & DiLillo, D. (2010). Emotional dysregulation and risky sexual behaviour in revictimization. *Child Abuse & Neglect*, 34, s. 967-976.

Meston,C. M., Heiman, J. R., & & Trapnell, P. D. (1999). The relation between early abuse and adult sexuality. *Journal of sex research*, 36, s. 385-395.

Månsson, S.A., & Söderlind, P. (2004). *Sexindustrin på nätet- Aktörer, innehåll, relationer och ekonomiska flöden*. Växjö: Ègalité.

Nigård, P. (2009). *Frivillig sexuell exponering på Internet*. Kap. 7, s. 292-353. I Se mig. Unga om sex och Internet. Ungdomsstyrelsens skrifter 2009:9. Ungdomsstyrelsen.

Noll, J. G., Horowitz, L. A., Bonanno, G. A., Trickett, P. K., & Putnamn, F. W. (2003a). Revictimization and self harm in females who experienced childhood sexual abuse: Results from a prospective study. *Journal of Interpersonal Violence*, 18, s. 1452-1471.

Noll, J. G., Trickett, P. K., & Putnam, F.W. (2003b). A prospective investigation of the impact of childhood sexual abuse on the development of sexuality. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 71, s. 575-586.

Näslund, J., & Ahlgren, T. (2006). *Att sälja sex mot ersättning. En kartläggning av ungdomars attityder och erfarenheter av att sälja sex*. Jönköping: Luppen Kunskapscentrum.

Näslund, J., Ahlgren, T., & Rosander, M. (2009). *Ungdomars attityder och beteende när det gäller att köpa och sälja sex. En studie i Jönköpings län våren 2008*. FOU-rapport 2009:2. Jönköping: Luppen Kunskapscentrum.

Olsson, N. (2007). *När prostitutionen flyttade in i vardagsrummet. En kartläggning kring hur Internet används för att erbjuda/marknadsföra sexuella tjänster i Skåne/Öresundsregionen och som ger en bild av ungdomars attityder och erfarenheter av fenomenet*. Malmö: Stadsdelsförvaltningen Centrum.

Olsson, N. (2010). *Handlar det om val? Sexhandelns via community chatt och portal. En rapport kring försäljning och köp av sexuella tjänster via Internets olika kontaktformer samt ungas användning av webcam i sexuella situationer*. Malmö Stad Sociala Resursförvaltningen.

Orcutt, H. K., Cooper, M. L., & Garcia, M. (2005). Use of sexual intercourse to reduce negative affect as a prospective mediator of sexual revictimization. *Journal of Traumatic Stress*, 18, s. 729-739.

Polit, D.F., & Beck, C.T. (2008). *Nursing research. Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice*. 8th edition. Philadelphia: Lippincott Williams and Wilkins.

PTS (Post- och telestyrelsen) (2010). *Rapport om Svenskarnas användning av telefoni & internet 2010. Individundersökning 2010*. PTS- ER-2010:25. TNS SIFO AB. Stockholm: Post och Telestyrelsen. Nedladdad11.11.07 från

http://www.pts.se/upload/Rapporter/Tele/2010/2010-25-individundersokning-2010.pdf .

SFS 1990:52. *Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga*. Stockholm: Justitiedepartementet.

SFS 1998:48. *Lag om förbud mot köp av sexuella tjänster*. Stockholm: Justitiedepartementet.

SFS 2001:453. *Socialtjänstlag*. Stockholm: Justitiedepartementet.

Silverman, D. (2010). *Doing Qualitative Research*. Third edition. London: Sage.

Soo, K., & Bodanovskaya, Z. (2011). *Risk factors of becoming a victim of Internet related sexual abuse*. I Ainsaar, M., & Lööf, L. (red.), Online behaviour related to child sexual abuse. ROBERT, Risktaking online behaviour empowerment trough research and training. Council of the Baltic Sea States and European Union.

Svedin, C.G., & Preibe, G. (2007). Selling sex in a population-based study of high-school seniors in Sweden. Demographic and psychosocial correlates. *Archives of Sexual Behavior*, 36, s. 21-32.

Svedin, C.G., & Priebe, G. (2009). *Unga, sex och Internet*. Kap. 3, s. 32-143. I Se mig. Unga om sex och Internet. Ungdomsstyrelsens skrifter 2009:9. Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2009). *Erfarenheter av sexuell exponering och sex mot ersättning*. Kapitel 4 s.148-181. I Se mig. Unga om sex och Internet. Ungdomsstyrelsens skrifter 2009:9. Ungdomsstyrelsen.

United Nations (1989). *Convention on the Rights of the Child*, General Assembly resolution 44/25 of November 1989.

Wrangsjö, B. (2006). *Kliniska synpunkter på identitetsutvecklingen*. Kapitel 6. I Frisén, A., & Hwang, P. (red.). *Ungdomar och Identitet*. Stockholm: Natur och Kultur.